

Nr 32

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln gjorda framställningar rörande anslag för budgetåret 1958/59 till Överståthållarämbetet och landsstaten, Polisväsendet, Civilförsvaret, Brandväsendet m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Överståthållarämbetet och landsstaten

1:o) **Överståthållarämbetet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 141, s. 364—370 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1958) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för överståthållarämbetet, vilka erfordras i anledning av vad departementschefen föreslagit, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Överståthållarämbetet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 522 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 456 000 kronor.

För innevarande budgetår har genomförts en förstärkning av personalen vid överståthållarämbetets trafiksektion. Denna tog dock huvudsakligen sikte på en uppflyttning av redan befintliga tjänster. Svårigheterna för sektionen till följd av arbetsbördans pågående och förutsebara stegring — vilka bl. a. haft till följd att expeditionstiden för registreringsbevis uppgår till mellan 1 ½ och 3 månader — nödvändiggör emellertid enligt departementschefens mening en mera volymmässig förstärkning av personalen. Departementschefen finner det däremot icke påkallat att förorda någon ändring av de föregående år beslutade tjänsterna vid sektionen. Förstärkningen bör sålunda ske i form av medelsanvisning till tillfällig personal. Härför beräknas ett belopp av 70 000 kronor, vilket anses möjliggöra anställande av bl. a. en extra befattningshavare i föredragandeställning. Med hänsyn till arbetsbördans ökning förordas därjämte, att beloppet för tillfällig personal för bilskattedebitering och för passärenden uppräknas med 24 000 kronor. För vikariatsersättningar till ordinarie personal beräknas 11 600 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås vidare, att fyra kontorsbiträdestjänster — en i Ao 5 för räkenskapsärenden, en i Ae 5 i kassan för automobilskatt m. m., en i Ao 5 för vapenärenden och en i Ao 5 för utlänningsärenden — omändras till kanslibiträdestjänster i Ao 7.

I fråga om skatteavdelningen beräknas för tillfällig personal samt för vikariats- och övertidsersättningar 12 000 respektive 12 180 kronor.

Fyra extra ordinarie kontorsbiträden vid kansliavdelningarna och ett sådant biträde vid skatteavdelningen föreslås jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången erhålla tjänster i Ao 5 fr. o. m. nästa budgetår.

Vad sålunda föreslagits medför en höjning av anslaget för kansliavdelningarna med 110 000 kronor och för skatteavdelningen med 24 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för uppflyttningar i löneklass och reglerad befordringsgång m. m. samt för 1957 års lönerevision med 324 000 kronor för kansliavdelningarna och 608 000 kronor för skatteavdelningen. Anslaget bör alltså uppräknas med 1 066 000 kronor och sålunda i sin helhet bestämmas till 6 522 000 kronor.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 14 tillstyrkt Kungl. Maj:ts under För flera huvudtitlar gemensamma frågor framlagda och i förevarande sammanhang jämväl anmälda förslag om lönegradsuppflyttningar av tjänster.

Med hänsyn till ökningen under senare år av såväl kansliavdelningarnas som skatteavdelningens arbetsuppgifter finner utskottet den föreslagna personalförstärkningen väl motiverad, varför utskottet tillstyrker densamma.

Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för överståthållarämbetet, vilka erfordras i anledning av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1958 föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till överståthållaren och underståthållaren, <i>förslagsvis</i>	83 300
2. Avlöningar till övriga ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 041 700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	49 500

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	1 438 200
5. Representationsbidrag till överståthållaren ..	26 000
6. Rörligt tillägg, förslagsvis	883 300
	<hr/>
	Summa kronor 6 522 000;

c) till *Överståthållarämbetet*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 6 522 000 kronor.

2:o) **Överståthållarämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 142, s. 370—372), vilket innebär en med 37 100 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 505 400 kronor.

3:o) **Länsstyrelserna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 143, s. 372—384) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för länsstyrelserna, vilka erfordras i anledning av vad departementschefen föreslagit, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Länsstyrelserna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 53 615 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 45 965 000 kronor.

I syfte att effektivisera arbets sättet genomfördes fr. o. m. den 1 januari 1953 en omorganisation av länsstyrelserna. Denna innebar bl. a., att en sektionsindelning infördes och att ärendena i samband därmed delegerades för att den kvalificerade personalen bättre skulle kunna utnyttjas. Under de senaste åren har emellertid på många områden inträtt en så avsevärd ökning av arbetsbördan, främst i fråga om ärenden, vilka kräver insats av personal i föredragandeställning, att arbetsuppgifterna trots denna omorganisation på många håll — och därvid främst på landskanslierna — vållar bekymmer. Speciellt kräver nykterhetsvårdsfrågorna och andra svår- bemästrade ärenden inom socialvårdsområdet stor arbetsinsats från den kvalificerade personalens sida. Ehuru arbetsläget sålunda i och för sig kunde motivera ett mera positivt ställningstagande i vissa fall, är departementschefen dock med hänsyn till de krav på begränsning av statsutgifterna, som måste uppställas i nuvarande läge, icke beredd att tillstyrka nya tjänster annat än i ett par fall, där särskilda förhållanden gör detta motiverat. Han förordar sålunda, att en tjänst som länsnotarie i reglerad befordringsgång inrättas å landskansliet i ettvarvt av Malmöhus och Norrbottens län. I förstnämnda länet har nykterhetsvårds målen en särskilt stor omfatt-

ning och i Norrbotten påkallar de för länet speciella förhållandena en utökning av juristpersonalen. Vidare upptages medel till avlöning av ytterligare en icke-ordinarie landskanslist å landskansliet i Uppsala län.

Liksom för innevarande budgetår anses medel böra anvisas till fortsatt anställande av en extra länsnotarie å landskansliet i Västernorrlands län för arbetsuppgifter på grund av vattenregleringar m. m.

För fullföljande av vissa för Norrbottens län viktiga initiativ och utredningar har under sakkunnigposten anvisats 15 000 kronor för innevarande budgetår för ersättning till särskild sakkunnig. Då det är av vikt att dessa utredningar kan fullföljas, upptager departementschefen även för nästa budgetår ett motsvarande belopp härtill. Eftersom utredningarna även berör det länsstyrelsen av Kungl. Maj:t givna uppdraget rörande Tornedalens och Överkalixbygdens försörjning medelst befintliga naturtillgångar, föreslås liksom för innevarande budgetår eventuella kostnader utöver det här beräknade beloppet få bestridas från vederbörligt kommittéanslag.

Yrkanden från vissa län om förstärkning av taxeringspersonalen och ytterligare tjänster för provningsnämndskanslierna anser sig departementschefen icke kunna tillstyrka, innan erfarenheter vunnits om verkningarna av den fr. o. m. innevarande år genomförda ändringen av taxeringsorganisationen.

I enlighet med förslag av statens organisationsnämnd i samband med den i föregående års statsverksproposition (XI ht, s. 414) redovisade organisationsundersökningen vid länsstyrelsernas landskanslier föreslås, att — i likhet med vad som fr. o. m. innevarande budgetår skett i Stockholms län — en länsassessorstjänst i Ao 24 i utbyte mot en länsnotarietjänst i befordringsgången inrättas å landskansliet i vardera av Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län. Tjänsterna avses för allmänna sektionen. Å befattningshavarna anses böra ankomma att med eget ansvar handlägga vissa ärendegrupper i sektionschefens ställe. Med hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås vidare, att en landskanslisttjänst i Ao 15 å taxeringssektionen i Gotlands län omändras till förste landskanslisttjänst i Ao 19, att en kontorsbiträdestjänst i Ao 5 å taxeringssektionen i Kristianstads län omändras till kanslibiträdestjänst i Ao 7 samt att två kontorsbiträdestjänster i befordringsgången, en — för tjänstgöring å landsfogdeexpeditionen avsedd — å landskansliet i Gotlands län och en å uppbörssektionens folkbokföringsdetalj i Kristianstads län omändras till kanslibiträdestjänster i Ae 7.

Med hänsyn till bl. a. arten av förekommande arbetsuppgifter och de krav, som måste ställas på vederbörande, förordas slutligen, att för sekreterarna hos landshövdingarna inrättas 24 kontoristtjänster i Ao 9 i utbyte mot, i Gotland en kontorsbiträdestjänst i befordringsgången och i övriga län kanslibiträdestjänster i Ao 7. Tjänsterna bör i personalplanen knytas till de avsedda arbetsuppgifterna.

Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången, bör antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster minskas med 31 till 360 och antalet ordinarie telefonisttjänster ökas med en till 29.

De i det föregående framlagda förslagen innebär en kostnadsökning med i runt tal 88 000 kronor.

I anslutning till de år 1956 godkända riktlinjerna för en ändrad taxeringsorganisation — vilken bl. a. innebär att för taxeringen i första instans av rörelseidkare och vissa andra skattskyldiga skall inrättas en eller flera särskilda nämnder i fögderierna och städerna med egen uppbördsförvaltning samt att granskningsarbetet i dessa nämnder i första hand skall ombesörjas av heltidsanställda tjänstemän, taxeringsassistenter, med hjälp av biträden för rutingöromålen — upptogs i föregående års statsverksproposition (XI ht, s. 417) frågan om taxeringsassistentorganisationen. Det uttalades därvid bl. a., att taxeringsassistenterna borde anställas som statliga tjänstemän även i städerna med egen uppbördsförvaltning, att antalet tjänstemän vid fullt utbyggd organisation kunde beräknas till i runt tal 275, men att någon tidtabell för utbyggnaden, bl. a. av rekryteringsskäl, ej kunde fastställas. Mot dessa uttalanden gjorde riksdagen ingen erinran. — I enlighet med departementschefens förslag har inrättats 50 taxeringsassistenttjänster i Ao 17 fr. o. m. den 1 januari 1958.

Ehuru vissa personalsvårigheter för länsstyrelserna kan befaras uppkomma, bör enligt departementschefens mening med hänsyn till angelägenheten av att effektivisera taxeringsväsendet uppbyggnaden av organisationen fortsätta även nästa budgetår. Därför föreslås att ytterligare 50 taxeringsassistenttjänster i Ao 17 inrättas. Bl. a. med hänsyn till den avsedda kursverksamheten för utbildning av landskanslisters anses de böra inrättas först fr. o. m. den 1 januari 1959. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, var tjänsterna skall placeras. Kostnadsökningen under nästa budgetår för dessa tjänster utgör i runt tal 430 000 kronor.

Vid framläggande av förslag i föregående års statsverksproposition (XI ht, s. 416) om inrättande av vissa högre biträdestjänster förutsatte departementschefen, att den av statens organisationsnämnd på grundval av dess undersökningar rekommenderade omläggningen av arbetsformerna på landskanslierna skulle möjliggöra en avveckling av den därstädes anställda extra biträdespersonalen. Efter verkställda beräkningar anmäler nu departementschefen, att han finner det möjligt att av denna anledning nedräkna beloppet för tillfällig personal med 400 000 kronor, motsvarande avlöning till ett 50-tal extra kontorsbiträden.

I propositionen har redovisats en inom inrikesdepartementet upprättad promemoria angående länsstyrelsernas behov av arbetskraft med statistisk-ekonomisk utbildning. De i denna promemoria gjorda uttalandena har understrukits eller lämnats utan erinran av samtliga remissorgan. En försöksverksamhet på detta område skulle enligt departementschefens mening

bidraga till att allsidigare belysa fler angelägna samhällsproblem. Ej minst för kommunernas verksamhet anses den komma att innebära påtagliga fördelar. Departementschefen är dock icke beredd att för nästa budgetår upptaga något särskilt belopp för ändamålet. Han förutsätter emellertid, att en begränsad försöksverksamhet får anordnas, om och i den mån så kan ske inom ramen för eljest anvisade medel. Det föreslås under angivna förutsättning få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härom.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen med 118 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för uppflyttningar i löneklass och reglerad befordringsgång samt 1957 års lönerevision m. m. med 7 532 000 kronor. På grund härav bör anslaget uppräknas med 7 650 000 kronor till 53 615 000 kronor. I personalförteckningen bör vidtagas de ändringar, som påkallas av vad i det föregående anförts och föreslagits.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 14 tillstyrkt Kungl. Maj:ts under För flera huvudtitlar gemensamma frågor framlagda och i förevarande sammanhang jämväl anmälda förslag om lönegradsuppflyttningar av tjänster.

Den anslagsökning, som föreslås i anslutning till länsstyrelsernas äskanden, uppgår till 88 000 kronor. Å andra sidan nedräknas, i anledning av den av 1957 års riksdag godkända omläggningen av arbetsformerna på landskanslierna, beloppet för tillfällig personal med 400 000 kronor. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot dessa förslag.

För fortsatt utbyggnad av taxeringsväsendet i första instans i enlighet med 1956 års riksdagsbeslut om en ändrad taxeringsorganisation föreslås vidare, att från och med den 1 januari 1959 inrättas ytterligare 50 taxeringsassistenttjänster för granskning av vissa mera svårbedömbara deklARATIONER. Med hänvisning till de av riksdagen i nyssnämnda sammanhang godkända riktlinjerna för en utbyggnad av taxeringsväsendet tillstyrker utskottet jämväl nu ifrågavarande förslag.

Under återopande av det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag även i övrigt hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för länsstyrelserna, vilka erfordras i anledning av de av departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1958 framlagda förslagen;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till landshövdingarna, *förslagsvis* 1 025 000

2. Avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	28 050 000	
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	238 000	
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Ersättning till sakkunniga för biträde vid utredningar m. m., <i>förslagsvis</i>	61 000	
b. Ersättning till militärassistenter, <i>förslagsvis</i>	162 000	
c. Ersättning till inkvarteringschefer, <i>förslagsvis</i>	17 000	
d. Ersättning till vägtrafikombud, <i>förslagsvis</i>	105 000	345 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	16 600 000	
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän (representationsbidrag till landshövdingarna), <i>förslagsvis</i>	427 000	
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 930 000	
		<u>Summa kronor 53 615 000;</u>

c) till *Länsstyrelserna*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 53 615 000 kronor.

4:o) *Länsstyrelserna*: Sjukvård m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 144, s. 384), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna*: Sjukvård m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

5:o) *Länsstyrelserna*: Reseersättningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 145, s. 384 och 385), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 75 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna*: Reseersättningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 335 000 kronor.

6:o) *Länsstyrelserna*: **Expenser.** Kungl. Maj:t har (punkt 146, s. 385—388) föreslagit riksdagen att till *Länsstyrelserna*: **Expenser** för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 7 735 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 7 605 000 kronor.

Länsstyrelsernas del av anslaget är för innevarande år fastställd till 6 917 000 kronor, varav 1 085 000 kronor för bränsle, lyse och vatten, 5 532 000 kronor för övriga expenser för eget behov och 300 000 kronor för expenser för annat än eget behov. I beloppet till övriga expenser för eget behov ingår 844 000 kronor för vissa engångsutgifter — 607 000 kronor för televäxlar samt möbler och inventarier till nya landstatsbyggnader och 237 000 kronor för möbler och kontorsmaskiner till den personal, som nyanställts för förstärkning av taxeringsorganisationen — varav 228 000 kronor ej kommer att tagas i anspråk under budgetåret på grund av försenade byggnadsarbeten. För nästa budgetår anses posten till bränsle, lyse och vatten med hänsyn till kostnadsstegringar och ytterligare utökade lokalutrymmen böra uppräknas till 1 194 000 kronor. Jämväl för övriga expenser för eget behov kräves ökad medelsanvisning på grund av höjda städningslöner och telefonavgifter samt vissa andra prisstegringar. Med hänsyn till att erforderligt belopp för utgifter av engångskaraktär är mindre än för löpande budgetår, anses höjningen dock kunna begränsas till 53 000 kronor. Posten upptages därför till 5 585 000 kronor. Häri ingår som utgifter med anledning av nybyggda tjänstelokaler i Hallands och Kopparbergs län 200 000 kronor för teleanläggningar och 310 000 kronor för möbler och andra inventarier samt flyttningskostnader. På grund av föreliggande behov av nya bilar har därjämte räknats med utbyte av tjänstebilarna i fem län. Till expenser för annat än eget behov upptages med hänsyn till medelsåtgången under de två senaste budgetåren 297 000 kronor. Länsstyrelsernas del av anslaget skulle alltså bestämmas till 7 076 000 kronor.

Till anskaffande av s. k. fönsterkuvert för försändande till de skattskyldiga av debetsedlar samt tryckning genom postverkets försorg av anställningskort, uppbörds kort och debetsedlar anses böra beräknas oförändrat 400 000 kronor. Till bestridande av de kostnader, för vilka byggnadsstyrelsen beräknat medel, upptages 170 000 kronor.

Mot länsstyrelsernas utbildningsnämnds förslag till kursverksamhet för landskanslister och vissa biträden har departementschefen ingen erinran. Det får med hänsyn till utbyggnaden av taxeringsorganisationen anses erforderligt, att kurserna för landskanslister å landskontor m. fl. dubblas även under nästa budgetår. För ifrågavarande ändamål beräknas 77 800 kronor.

Medelsbehovet för länsstyrelsernas antagningsnämnds verksamhet anses böra uppräknas med 1 700 kronor till 6 200 kronor.

Departementschefen anser det vara värdefullt att den personal, som utsetts att utgöra länsstyrelsernas sektioner för psykologiskt försvar, kan samlas till sammanträden och kurser. För ändamålet beräknas ett belopp av 5 000 kronor.

Anslaget uppföres alltså med 7 735 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, förutsätter att alla möjligheter att åstadkomma besparingar under förevarande anslag omsorgsfullt tillvaratages samt att överskridande medges endast undantagsvis på grund av förhållanden, som icke kunnat förutses vid anslagsberäkningen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Expenser* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 7 735 000 kronor.

7:o) **Länsstyrelserna: Publikationstryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147, s. 388), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 15 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelserna: Publikationstryck* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

8:o) **Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 148, s. 388—391) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för landsfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 193 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 692 000 kronor.

Riksåklagarämbetets äskanden innebär, att medel beräknats för att möjliggöra en utökning av vikariekadern — ambulerande assistenter — inom landsfogdeorganisationen med tre befattningshavare utöver de sju assistenter, som skall finnas enligt föregående års beslut. Då arbetsläget inom organisationen är bekymmersamt, anser sig departementschefen böra godtaga detta förslag och upptager därför medel i enlighet härmed. Det belopp, varmed uppräknig sålunda skett, anses dock böra få disponeras endast efter Kungl. Maj:ts särskilda medgivande. Därjämte föreslås att 20 000 kronor i grundlön beräknas för vikariatsersättningar till assistenterna.

Medelsbehovet av grundlöner för aspirantorganisationen utgör enligt ämbetets beräkningar, för tio ambulerande assistenter 177 960 kronor, för utbildning av tio i tjänst varande aspiranter 100 000 kronor, för tio aspiranter, som beräknas bliva antagna fr. o. m. den 1 oktober 1957, 156 480 kronor samt för tio aspiranter, som förutsättes komma att antagas den 1 juli 1958, 144 600 kronor, tillhopa 579 040 kronor eller i runt tal 580 000 kronor.

Ämbetets beräkning liksom länsstyrelsernas uppskattning av medelsbehovet, 1 504 000 kronor, föranleder ingen erinran från departementschefens sida. I äskade belopp för icke-ordinarie personal ingår arvode till

juris kandidater under tillhoppa 12 månaders tjänstgöring å landsfogde-expedition jämlikt 20 § domsagostadgan.

Vad sålunda föreslagits medför en ökning av medelsbehovet med 84 600 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för löneklass-uppflyttningar m. m. samt 1957 års lönerevision med 416 400 kronor. Anslaget bör alltså höjas med 501 000 kronor och således bestämmas till 2 193 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot förslaget om utökning av antalet s. k. ambulerande assistenter. Då även anslagsberäkningen kan av utskottet godtagas, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för landsfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	754 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 139 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	300 000

Summa kronor 2 193 000;

b) till *Landsfogdarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 2 193 000 kronor.

9:o) **Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, s. 392), vilket innebär en med 33 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfogdarna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 390 000 kronor.

10:o) **Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 150, s. 392 och 393) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl., som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Häradsskrivarna m. fl.: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 18 020 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 15 263 000 kronor.

Departementschefen föreslår att ytterligare 27 extra ordinarie kontorsbiträden enligt grunderna för reglerad befordringsgång erhåller ordinarie

tjänst i Ao 5 fr. o. m. nästa budgetår. Antalet sådana tjänster skulle där-
efter uppgå till 461.

Under anslaget till länsstyrelsernas avlöningar har departementschefen
för fortsatt utbyggnad av taxeringsorganisationen i första instans förordat
inrättande av ytterligare 50 taxeringsassistenttjänster i Ao 17 fr. o. m. den
1 januari 1959. Vid 1956 års beslut om förstärkning av taxeringsorganisa-
tionen förutsattes, att en ny biträdestjänst skall inrättas för varje taxe-
ringsassistenttjänst. I städerna med egen uppbördsförvaltning skall dock
dessa biträdestjänster vara kommunala. Enär det får förutsättas, att vissa
av de föreslagna nya taxeringsassistenttjänsterna kommer att tillsättas i
sådana städer, anses erforderliga antalet biträden komma att understiga
50. Å andra sidan anses övervägande flertalet taxeringsassistenter böra
placeras i fögderierna, där behovet av förstärkning med specialister för
granskning av mera svårbedömda deklARATIONER i allmänhet är mera fram-
trädande än i de större städerna. Med hänsyn härtill räknas med 45 nya
biträden i reglerad befordringsgång fr. o. m. den 1 januari 1959.

Detta förslag innebär ett ökat medelsbehov med 190 000 kronor. Härtill
kommer den automatiska utgiftsstegringen för uppflyttningar i löneklass
och reglerad befordringsgång m. m. samt 1957 års lönerevision med till-
hopa 2 567 000 kronor. På grund härav bör anslaget uppräknas med
2 757 000 kronor till 18 020 000 kronor. I personalförteckningen bör vid-
tagas de ändringar, som påkallas av förslaget i det föregående.

Utskottet har under punkten 3 tillstyrkt en fortsatt utbyggnad av taxe-
ringsorganisationen i första instans med ytterligare 50 taxeringsassistent-
tjänster i Ao 17 från och med den 1 januari 1959. Som en följd härav bör,
i enlighet med tidigare beslutade principer, ytterligare ett antal biträdes-
tjänster i reglerad befordringsgång inrättas från samma tidpunkt. Mot det
av departementschefen beräknade medelsbehovet härför har utskottet icke
funnit anledning till erinran.

Under återopande härav får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts
förslag jämväl i övrigt hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departements-
chefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3
januari 1958 föreslagen ändring i personalförteckningen för
häradsskrivarna m. fl.;

b) godkänna följande avlöningsstat för häradsskrivarna
m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, för- slagsvis	6 035 000
---	-----------

2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	9 668 000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	2 317 000
	Summa kronor 18 020 000;

c) till *Häradsskrivarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 18 020 000 kronor.

11:o) **Häradsskrivarna m. fl.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 151, s. 393 och 394), vilket innebär en ökning av anslaget med 81 000 kronor, främst på grund av merkostnader i anledning av utbyggnaden av taxeringsorganisationen och ökade resekostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsskrivarna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 963 000 kronor.

12:o) **Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 152, s. 394—413) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för landsfiskalerna m. fl., som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Landsfiskalerna m. fl.: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 25 613 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 22 310 000 kronor.

Den nuvarande landsfiskalsorganisationen har gällt sedan den 1 januari 1952. I fråga om personalbehovet samt fördelningen mellan landsfiskalsdistrikten av tjänster i olika löneställning grundar den sig i allt väsentligt på arbetsstatistiken för år 1949. Sedan dess har inträtt en betydande — och alltjämt fortgående — ökning av landsfiskalernas arbetsbörda, bl. a. genom motorfordonstrafikens stegring och den ökade brottsligheten. Jämväl den inbördes ordningen distrikten emellan i fråga om arbetsbelastningen har i ej ringa grad ändrats. Utvecklingen har för många distrikt medfört betydande arbetssvårigheter, för vilkas avhjälpande tillfällig personal måst anställas. Förhållandena har avspeglats i den arbetsstatistik, som för varje år infordras från landsfiskalerna, och svårigheterna har de senaste åren föranlett ett flertal framställningar om personalförstärkningar. I vissa fall har därvid framhållits, att behovet av kvalificerad biträdes hjälp vuxit på grund av att landsfiskalerna med hänsyn till arbetsbördans ökning måste i allt större utsträckning till biträdespersonalen överlåta göromål, som kan delegeras till underordnade befattningshavare. I andra framställningar har

betonats svårigheten att för vikariats- och andra tillfälliga behov erhålla extra biträden med tillräcklig arbetsrutin.

1956 års landsfiskalsbiträdesutrednings undersökningar har bekräftat de sålunda antydda förhållandena. Utredningen har ansett sig kunna konstatera, att ökningen av arbetsbördan i många fall nödvändiggör en mera permanent förstärkning av biträdespersonalen, men att förefintlig personaluppsättning i andra fall visar sig motsvara behovet och t. o. m. vid vissa kontor kan anses något för stor.

Enligt departementschefens mening får denna utredningens uppfattning anses riktig och — i anseende till den allmänna utvecklingen under senare år — naturlig. Uppenbarligen måste, allmänt sett, arbetsbördan ha väsentligt stegrats i distrikt med tätorter och livlig samfärdsel, medan arbetsmängdsökningen i distrikt av annan struktur, främst de rena landsbygdsdistrikten, motverkas av befolkningsminskning.

Det av utredningen med utgångspunkt från denna uppfattning framlagda förslaget till biträdesorganisation, vars riktlinjer och allmänna utformning i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran i remissyttrandena, anser sig departementschefen kunna i stort sett biträda. På ett par punkter är han dock icke beredd att förorda en omedelbar förstärkning i den utsträckning förslaget innebär utan föreslår en successiv utbyggnad av organisationen.

I fråga om sammanlagda antalet egentliga biträdestjänster innebär förslaget en utökning av 37 i förhållande till nu gällande personalplan och det antal extra biträden, som fanns anställda vid tidpunkten för utredningens undersökningar. Departementschefen anser sig icke böra ifrågasätta någon ökning av detta föreslagna antal, oaktat i ett par remissyttrandena uttalats, att utredningens beräkningar måste anses för snäva. Härvidlag framhålls, att utredningen vid utarbetandet av den till grund för beräkningen av personalbehovet liggande poängskalan får anses ha tagit skäligen hänsyn till den tid, som normalt bör åtgå för utförandet av de olika arbetsuppgifterna, och att beräkningarna visat sig relativt väl stämma med de iakttagelser utredningen gjort vid studier av arbetsförhållandena vid vissa kontor, bl. a. i ett norrlandslän. Departementschefen förutsätter vidare, att alla möjligheter till arbetsbesparande rationalisering av arbets sättet tillvaratas.

Departementschefen övergår härefter till att behandla de olika detaljerna i förslaget.

Utredningens uttalanden om behovet av e. o. landsfiskaler anses böra beaktas vid prövning från fall till fall av framställningar rörande sådana tjänster. Härutinnan hänvisas till ställningstagandet i det följande till länsstyrelsernas äskanden.

Med hänsyn till personalläget är departementschefen f. n. icke beredd att föreslå någon utökning av antalet biträdande landsfiskalstjänster. Om-

flyttning av sådana tjänster anses böra ske i den utsträckning detta låter sig lämpligen göra. För att bereda Kungl. Maj:t möjlighet till prövning i detta hänseende har länsstyrelserna ålagts anmälningsskyldighet rörande vakanser i vissa distrikt. Länsstyrelserna anses emellertid även i andra fall vid förekommande behov böra överväga möjligheterna till omflyttning av tjänster.

För att avhjälpa arbetssvårigheterna för distrikten i »mellanklassen» d. v. s. de distrikt, som i arbetshänseende ligger närmast under distrikten med biträdande landsfiskalstjänst, föreslår utredningen inrättande av särskilda tjänster över de egentliga biträdestjänsterna för mera kvalificerade arbetsuppgifter främst i fråga om brottmålen. Departementschefen delar utredningens uppfattning om behovet av kvalificerad arbetshjälp i den kategori distrikt varom här är fråga. För just dessa distrikt anses arbetsutvecklingen ha åstadkommit de största svårigheterna. Liksom utredningen anser departementschefen vidare, att frågan om denna arbetshjälp får lösas genom att organisationen tillföres en ny tjänstetyp. Enligt hans mening kan nämligen dessa distrikt ej heller i ett läge med bättre tillgång på utbildad personal förstärkas med biträdande landsfiskalstjänster i nämnvärd utsträckning, eftersom det nuvarande förhållandet mellan antalet sådana tjänster och antalet landsfiskalstjänster av befordringsskäl bör bibehållas i stort sett oförändrat.

Utredningens uttalanden i fråga om kompetens och utbildning m. m. för ifrågavarande tjänster — väsentligen allmän duglighet och lämplighet i förening med erfarenhet av arbetet inom arbetsområdet samt teoretisk utbildning motsvarande realexamen — föranleder ingen erinran.

Enligt förslaget skulle tjänsterna placeras som extra ordinarie i 12 lönegraden. Häremot har invändningar rests av flertalet remissorgan, vilka hävdade, att denna lönesättning måste anses för låg i förhållande till arbetsuppgifternas art och för att kunna locka önskvärda aspiranter. Avsaknaden av möjlighet till ytterligare befordran komme vidare att medföra risk för avgång till bl. a. polisväsendet. Dessa synpunkter anses böra beaktas. Tjänsterna bör därför enligt departementschefens mening inrättas som landskanslisttjänster i reglerad befordringsgång (Af 9—Ae 13). Härigenom vinnes vissa fördelar. Man får sålunda en inom landsstaten redan befintlig tjänstetyp, som för övrigt har sin direkta parallell inom häradskrivarorganisationen. Vidare erhålles en naturlig befordringsmöjlighet för därtill lämpliga genom att befattningshavarna i likhet med andra icke-ordinarie landskanslistar efter utbildning bör kunna erhålla landskanslist- och förste kanslisttjänster vid länsstyrelserna, främst å landskanslierna, vilket torde befrämja rekryteringen.

Utredningens förslag i fråga om kanslisttjänsterna avser ett antal av 31, varav sex ambulerande. Departementschefen är ej beredd att redan för nästa budgetår föreslå inrättande av hela detta antal tjänster. Med hänsyn till

rekryteringsmöjligheterna och till att det här rör sig om en helt ny anordning, rörande vars verkningar erfarenheter saknas, anser han sig icke för nästa budgetår böra upptaga medel till avlöning av fler än 21 icke-ordinarie landskanslisttjänster, varav tre ambulerande.

I fråga om biträdena i övrigt har utredningen föreslagit att främsta biträdestjänsten normalt skall vara kontoristtjänst. För de allra största kontoren bör dock inrättas kansliskrivartjänster, medan kanslibitråde avses för vissa mindre kontor och kontor med kanslisttjänst. Departementschefen ansluter sig i princip till detta förslag men förordar i fråga om kontoristtjänsterna en successiv utbyggnad av organisationen. Utredningens förslag om en biträdesreserv i länen för vikariatstjänstgöring och andra tillfälliga behov anses enligt de erfarenheter, som vunnits av den hittills tillämpade försöksmässiga anordningen, innebära en praktisk lösning och bör enligt departementschefens uppfattning genomföras. Befattningshavarna bör av skäl, som utredningen redovisat, få kanslibiträdesställning.

Enligt utredningen bör främsta biträdestjänsten å landsfiskalskontoren vara ordinarie, vilket innebär att samtliga kansliskrivar- och kontoristtjänster skulle ordinariesättas. Detta skulle också gälla kanslibiträdestjänst vid kontor med landskanslist. I fråga om övriga kanslibiträdestjänster bör ordinariesättning ske, i den mån tjänsterna anses permanent behövliga och ovisshet om vederbörande kontors framtida organisation ej påkallar mindre fast anställningsform. Departementschefen ansluter sig i princip härtill såvitt avser högsta på ett kontor förekommande biträdesgrad. Han anser sålunda, att främsta biträdestjänsten samt kanslibiträdestjänst vid kontor med endast ett biträde eller endast ett heltidsanställt biträde bör vara ordinarie. Även härutinnan anses emellertid förslaget böra genomföras successivt. Vid övriga kontor däremot bör kanslibiträdestjänsterna enligt departementschefens mening vara extra ordinarie.

I överensstämmelse med det förut anförda bör fr. o. m. nästa budgetår inrättas tio kansliskrivartjänster i Ao 10. Därjämte beräknas medel för 60 nya kontoristtjänster och föreslås tillika, att antalet ordinarie sådana tjänster i Ao 9 ökas med 60. Till följd av detta ställningstagande bör vidare — inom den antalsmässiga biträdesramen enligt utredningens förslag — medel beräknas för 120 kanslibiträden utöver det av utredningen föreslagna antalet.

Å Kungl. Maj:t föreslås få ankomma att bestämma var de nya ordinarie tjänsterna skall placeras och meddela de beslut, som erfordras för att genomföra organisationen.

Förslagen i det föregående medför en kostnadsökning av i runt tal 475 000 kronor. Härav ingår i anslaget för löpande budgetår 450 000 kronor, som för budgetåren 1956/57 och 1957/58 anslagits till provisorisk förstärkning av organisationen. Erforderlig ytterligare medelsanvisning skulle således utgöra 25 000 kronor.

I anslutning till länsstyrelsernas äskanden förordar departementschefen med hänsyn till arten och omfattningen av föreliggande arbetsuppgifter, att tjänster som e. o. landsfiskal i Ae 21 inrättas i Svartlösa (hos polischefen-åklagaren) och Avesta distrikt, i sistnämnda fallet i utbyte mot förefintlig biträdande landsfiskalstjänst. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås vidare, att tjänsten som landsfiskal (polischef-åklagare) i Borlänge distrikt uppflyttas från Ao 23 till Ao 24. För Kolsva distrikt, vilket i fråga om utmätningsärenden tillförts Köpings stad fr. o. m. den 1 januari 1958, beräknas medel utöver vad som följer av biträdesutredningens förslag till avlöning av ett kanslibitråde och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål.

Vad nu förordats medför en kostnadsökning med i runt tal 25 000 kronor.

På grund av ändrade förhållanden genom sammanslagning av Bodens och Överluleå distrikt föreslås slutligen en landsfiskalstjänst i Ao 21 utbytt mot tjänst som e. o. landsfiskal i Ae 21.

De nu framlagda förslagen föranleder en ökning av medelsanvisningen med 50 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för uppflyttningar i löneklass och reglerad befordringsgång, vissa föregående år beslutade lönegradshöjningar för landsfiskalerna m. m. samt 1957 års lönerevision med tillhoppa 3 253 000 kronor. Anslaget bör alltså uppräknas med 3 303 000 kronor och i sin helhet bestämmas till 25 613 000 kronor.

I personalförteckningen bör vidtagas de ändringar, som påkallas av vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet. Kungl. Maj:t föreslår under denna punkt, på grundval av verkställd utredning, en förstärkning av landsfiskalernas biträdesorganisation. Förstärkningen innebär dels att 21 icke-ordinarie landskanslisttjänster inrättas vid vissa landsfiskalskontor, dels att det totala antalet biträden utökas med 37 i förhållande till gällande personalplan och befintliga, mera stadigvarande anställda biträden. Då riksdagen tidigare för budgetåren 1956/57 och 1957/58 anvisat sammanlagt 450 000 kronor för provisorisk förstärkning av organisationen, erfordras emellertid för ändamålet en ytterligare medelsanvisning av endast 25 000 kronor. De i anslutning till länsstyrelsernas äskanden framlagda förslagen föranleder en kostnadsökning med samma belopp.

Utskottet, som i tidigare sammanhang framhållit ökningen av landsfiskalernas arbetsbörda, främst genom trafikens stegring och den ökade brottsligheten, tillstyrker den föreslagna permanenta förstärkningen av biträdespersonalen. Vad departementschefen i övrigt anfört och föreslagit har icke heller givit utskottet anledning till erinran.

I sitt utlåtande nr 14 har utskottet tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om uppflyttning av tjänsten som landsfiskal i Borlänge distrikt från Ao 23 till Ao 24.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för landsfiskalerna m. fl., som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1958 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	12 385 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 065 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl., <i>förslagsvis</i>	800 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 363 000

Summa kronor 25 613 000;

c) till *Landsfiskalerna m. fl.*: *Avlöningar för budgetåret 1958/59* anvisa ett förslagsanslag av 25 613 000 kronor.

13:o) *Landsfiskalerna m. fl.*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 153, s. 413 och 414), vilket innebär en med 13 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Landsfiskalerna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 3 738 000 kronor.

Polisväsendet

14:o) *Statspolisintendenten m. fl.*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 154, s. 415—418) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl., vilka föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statspolisintendenten m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Statspolisintendenten m. fl.: *Avlöningar för nämnda budgetår* anvisa ett förslagsanslag av 1 256 000 kronor, därav 450 000 kronor att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 964 000 kronor.

Med hänsyn till storleken av motorfordonsbeståndet vid statspolisens av-
2 — *Bihang till riksdagens protokoll 1958. 6 saml. Nr 32*

delning i Göteborg förordar departementschefen inrättande därstädes av en garageförmanstjänst i Ae 9. Vidare föreslås inrättande av en tjänst som telefonist vid ifrågavarande avdelning. Tjänsten bör tills vidare placeras såsom extra med lönegradsplacering enligt kungörelsen angående reglerad befordringsgång för viss icke-ordinarie personal i statens tjänst.

Ytterligare föreslås inrättande av nio kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång, av vilka fem är avsedda för ordningspolissektioner och fyra för kriminalpolissektioner, förändring av tjänstetiteln för biträdande polisintendenten i Ao 26 till polisintendent samt extraordinariesättning av tjänsten som garageförman i Malmö.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslås att sex kontorsbiträdestjänster i Ao 5 eller i reglerad befordringsgång vid avdelningarna i Stockholm, Linköping, Malmö, Göteborg, Gävle och Sundsvall uppflyttas till kanslibiträdestjänster i Ao 7 resp. Ae 7.

Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången bör fem kontorsbiträden uppföras på ordinarie stat.

För att möjliggöra tillhandahållande av tillfällig biträdespersonal till de olika statspolisavdelningarna anses 20 000 (+ 10 000) kronor böra ställas till statspolisintendentens förfogande.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen för personalförstärkningar och ändrade lönegradsplaceringar m. m. med 115 600 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för dels löneklassuppflyttningar och kallortstillägg med 13 700 kronor, dels ock 1957 års lönerrevision med 162 700 kronor. På grund härav bör anslaget uppräknas med 292 000 kronor.

Avlöningsanslaget i dess helhet beräknas till (964 000 + 292 000) 1 256 000 kronor. Härav anses ett belopp av 450 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen. I personalförteckningen bör vidtagas de ändringar, som påkallas av vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet, som i sitt utlåtande nr 14 tillstyrkt Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under För flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslag om uppflyttning av sex kontorsbiträdestjänster i Ao 5 eller i reglerad befordringsgång till kanslibiträdestjänster i Ao 7 respektive Ae 7, har inte heller funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts under denna punkt framlagda förslag.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl. som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1958 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statspolisintendenten m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöning till statspolisintendenten samt kostnader för hans pensionering, <i>förslagsvis</i>	49 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	283 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	760 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	162 600
Summa kronor 1 256 000;	

c) till *Statspolisintendenten m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 256 000 kronor, därav 450 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

15:o) **Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 155, s. 419—421) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 893 000 kronor, därav 716 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 840 000 kronor.

Med utgångspunkt från vad i det följande förordas i fråga om ytterligare utbyggnad av ordningsstatspolisen tillstyrker departementschefen att för utökning av ordningsstatspolisens motorfordonspark beräknas ett belopp av 140 000 kronor, motsvarande inköpskostnaden för 5 större och 5 mindre bilar.

För kriminalstatspolisen föreslås inköp av 3 mindre bilar. Härför beräknas 33 000 kronor.

Med hänsyn till de gynnsamma erfarenheter, som vunnits beträffande motoreyklarnas användbarhet i trafikövervakningen, föreslås att för nästa budgetår medel beräknas för anskaffande av 18 motoreyklar till en kostnad av 81 000 kronor.

För förnyelse av bilar och motoreyklar beräknas ett belopp av 615 000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle för inköp av motorfordon åtgå (140 000 + 33 000 + 81 000 + 615 000) 869 000 (+ 53 000) kronor.

För inköp av ridhästar m. m. upptages oförändrat belopp, 24 000 kronor.

Vid bifall till nu framlagda förslag skulle anslaget för nästa budgetår upptagas till (869 000 + 24 000) 893 000 (+ 53 000) kronor. Härav anses 716 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 893 000 kronor, därav 716 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

16:o) *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader.* Kungl. Maj:t har (punkt 156, s. 421—424) föreslagit riksdagen att till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 2 735 000 kronor, därav 1 820 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 378 000 kronor.

Anslagsposten till underhåll och vård av vissa av statspolisens hästar, vilken post för innevarande budgetår upptagits med 35 000 kronor, synes med hänsyn till belastningen böra minskas till 30 000 (— 5 000) kronor.

Av samma skäl upptages anslagsposten till polishundorganisationen till oförändrat belopp, 28 200 kronor.

Till underhåll och drift av motorfordon m. m. beräknas 2 124 000 (+ 476 000) kronor.

Till statspolismännens utbildning i skjutning med tjänstevapen m. m. beräknas 3 000 (+ 200) kronor.

Under anslagsposten till expeditionskostnader m. m. upptager departementschefen för löpande utgifter 265 000 kronor. I detta belopp har medräknats vissa kostnader för underhåll och vård av apparatur m. m. Vidare beräknar han för kontorsmaskiner och ljudupptagningsapparater 30 000 kronor, för kriminalteknisk utrustning 10 000 kronor, för fotografisk utrustning 10 000 kronor, för underhåll av vapen 3 800 kronor, för säkerhetselar 30 000 kronor, för bärbara högtalare 5 000 kronor, för skottsäkra västar 1 000 kronor, för nyanskaffning och förnyelse av möbler och kassaskåp 45 500 resp. 5 500 kronor samt för provande av nya uppslag och trafikövervakning från flygplan 5 000 kronor. För inköp av diverse materiel för ordningsstatspolisen beräknar departementschefen 107 000 kronor.

Anslagsposten till expeditionskostnader skulle i enlighet med det anförda uppföras med 517 800 (— 114 200) kronor.

Vid bifall till departementschefens förslag bör anslaget bestämmas till 2 735 000 (+ 357 000) kronor. Härav anses 1 820 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader* för budgetåret 1958/59

anvisa ett förslagsanslag av 2 735 000 kronor, därav 1 820 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

17:o) **Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten.** Kungl. Maj:t har (punkt 157, s. 424—432) föreslagit riksdagen att till Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 20 187 000 kronor, därav 12 860 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 17 757 000 kronor, varav 11 225 000 kronor skall avräknas mot automobilskattemedlen.

Vid anmälan av föregående års statsverksproposition framhölls att — även om en viss stagnation inträtt i fråga om antalet dödsolyckor i trafiken — det totala antalet trafikolyckor alltjämt uppvisade en stegring och att de årliga kostnaderna för trafikolyckorna, vilka år 1954 uppskattats till omkring 300 miljoner kronor om året, år 1956 beräknades till bortåt 400 miljoner kronor. De trafiksakkunniga remissinstanserna har nu i sina yttranden erinrat om att trafikens fortsatta starka ökning medfört en ytterligare stegrad trafikolycksfrekvens. Antalet trafikolyckor med dödlig utgång har åter kraftigt ökat, och kostnaderna för trafikolyckorna beräknas nu uppgå till över en halv miljard kronor om året. Mot bakgrunden härav framstår det enligt departementschefen som angeläget, att ytterligare åtgärder vidtages för främjande av ökad trafiksäkerhet.

På grund av det anförda anser departementschefen att en viss ytterligare utbyggnad av ordningsstatspolisen bör ske under nästa budgetår. Hänsyn bör härvid tagas till i vad mån de under innevarande budgetår inrättade tjänsterna, till antalet 45, kunnat rekryteras. Vid utgången av november 1957 hade sammanlagt 44 tjänster tillsatts, medan den återstående tjänsten kommer att tillsättas inom den närmaste tiden. Rekryteringen har sålunda varit tillfredsställande. Vad angår antalet tjänster under nästa budgetår anser sig departementschefen emellertid med hänsyn till de krav på begränsning av statsutgifterna, som i nuvarande läge måste uppställas, böra förorda, att utökningen begränsas till 18 man, varav 1 poliskommissarie, 1 förste polisassistent samt 16 förste poliskonstaplar och konstaplar. Departementschefen förordar, att de föreslagna tjänsterna fördelas på ordningssektionerna i Jönköping, Växjö, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Göteborg, Vänersborg, Skövde, Örebro, Västerås och Umeå. Det bör emellertid vara möjligt att, för den händelse den fortsatta utvecklingen ger anledning här- till, lägga förstärkningen även på annan förläggningsstad eller göra ett utbyte av städer. Det definitiva beslutet föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t.

Utgiftsökningen under nästa budgetår i anledning av denna förstärkning beräknas till i runt tal 343 000 kronor.

I fråga om kriminalstatspolisen tillstyrkes 6 nya kriminalassistent-tjänster, vilket föranleder en ökad medelsanvisning med i runt tal 131 000 kronor.

Statspolisintendenten har framlagt förslag beträffande spritpolisorganisationen samt kriminalstatspolisens organisation i Stockholm. Departementschefen biträder dessa förslag.

Vad först beträffar spritpolisorganisationen, framhåller statspolisintendenten, att spritsmugglingen i dess tidigare mera affärsmässigt drivna former upphörde nästan fullständigt i samband med utbrottet av det senaste världskriget och har hittills icke återupptagits i nämnvärd grad. På grund av livsmedelsransoneringarna under kriget upphörde i stort sett även lönnbränningen. Ej heller denna hantering har efter krigets slut kommit i gång i nämnvärd utsträckning. Den form av olovlig rusdryckshantering, som i dagens läge är aktuell (s. k. langning), kan i väsentlig grad anses vara rent lokalt betingad. Bekämpandet av denna hantering bör i första hand ankomma på de lokala polisorganen, och det torde icke längre vara motiverat, att spritpolisorganisationen inom statspolisen bibehålles i sin nuvarande form. Den nuvarande spritpolisorganisationen bör därför upphöra med visst undantag för avdelningen i Stockholm.

Rörande kriminalstatspolisen i Stockholm anför statspolisintendenten, att denna är indelad i två rotlar, rotel A och rotel B. Sistnämnda rotel — den s. k. spritpolisen — består av en kriminalkommissarie i Ao 23 samt två förste kriminalassistenter och sju kriminalassistenter. Roteln har karaktär av samordningsorgan för hela riket samtidigt som den utför lokalt polisarbete inom Stockholms stad samt Stockholms, Uppsala och Gotlands län. Allteftersom rotelns ursprungliga arbetsuppgift minskades tillfördes densamma andra arbetsuppgifter av i viss mån riks- och samordnande karaktär. Sålunda kom roteln så småningom att även bearbeta brott angående olovlig handel och befattning med narkotika samt brott mot valutaförordningarna. Det torde vara ofrånkomligt att jämväl i fortsättningen en viss samordningsverksamhet för hela riket, delvis i samarbete med tullmyndigheterna, bedrives för den olaga sprithanteringens bekämpande. Bekämpandet av olaga hantering med narkotika har aktualiserats i hög grad under senare år. Hittills har i Sverige icke uppdagats olovlig handel med narkotika i någon större omfattning. Denna fråga är emellertid av sådan betydelse, att den bör följas med största vaksamhet. Denna brottskategori är mycket svårarbetad och fordrar en kontinuerlig insats från polisens sida. Även utredningar om valutabrott m. m. är så specialistbetonade, att särskild personal härför är oundgängligen erforderlig. Samtliga nu berörda uppgifter bör vara av samordningsnatur. Rotlarna A och B bör sammanslås till en gemensam rotel under ledning av kriminalkommissarien vid rotel A, varvid kommissarie-tjänsten vid rotel B indrages. Av den övriga personalen vid rotel B föreslås bibehållande av 1 förste kriminalassistent och 1 kriminalassistent för sprit-

polisutredningar, 1 förste kriminalassistent och 1 kriminalassistent för narkotikautredningar samt 1 kriminalassistent för valutautredningar. Till följd härav skulle 4 kriminalassistenttjänster i Ao 13, som nu är avsedda för spritpolisverksamheten, kunna indragas. För att avdelningen skall kunna fungera på ett tillfredsställande sätt synes det ofrånkomligt, att verksamheten vid de olika specialgrupperna ledes av 1 kriminalkommissarie i Ao 19, vilken jämväl skall svara för samarbetet med andra berörda myndigheter.

Den totala utgiftsökningen för hyra för stall och garage samt för expeditionslokaler m. m. uppskattar departementschefen till 9 000 resp. 12 000 kronor.

Till kostnader för underhåll och vård av statspolisens hästar beräknas en ökning med 1 000 kronor.

Såsom en automatisk ökning på anslaget tillkommer därjämte enligt statspolisintendentens beräkning ett belopp om i runt tal 2 017 000 kronor.

I enlighet med ett av statskontoret i yttrande över statspolisintendentens anslagsframställning för innevarande budgetår avgivet förslag förordar departementschefen att nu gällande bestämmelser för beräkning av ersättning för pensioneringskostnad åt stad, som har att tillhandahålla statspolis, förlänges att gälla även för år 1959.

Hela medelsbehovet för nästa budgetår skulle i enlighet med det anförda uppgå till (17 757 000 + 343 000 + 131 000 — 83 237 + 9 000 + 12 000 + 1 000 + 2 017 000) avrundat 20 187 000 (+ 2 430 000) kronor. Härav anses 12 860 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställor därför,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 20 187 000 kronor, därav 12 860 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

18:o) *Statspolisorganisationen: Poliradioväsendet*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 158, s. 432—435), vilket innebär en med 35 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statspolisorganisationen: Poliradioväsendet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 213 000 kronor, därav 180 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

19:o) *Norrbottens statliga poliskår: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 159, s. 435 och 436), innebärande en höjning av anslaget med 80 000 kronor på grund av automatiska utgiftsstegringar med

116 500 kronor samt ökad ersättning från Bodens stad med 36 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för Norrbottens statliga poliskår, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	753 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	90 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	129 400
	<hr/>
	Summa kronor 976 000

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från Bodens stad	332 000
	<hr/>
	Summa kronor 644 000;

b) till *Norrbottens statliga poliskår*: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 644 000 kronor.

20:o) **Norrbottens statliga poliskår: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 160, s. 437 och 438), innebärande en ökning av medelsanvisningen med 12 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Norrbottens statliga poliskår: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 192 000 kronor.

21:o) **Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161, s. 438), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

22:o) **Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 162, s. 439), vilket innebär en uppräknings av anslaget med 3 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 19 000 000 kronor.

23:o) **Statens polisskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 163, s. 439—444) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens polisskola vidtaga den ändring, som föreslagits av departementschefen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens polisskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Statens polisskola: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 062 000 kronor, därav 138 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 786 000 kronor, varav ett belopp av 103 000 kronor skall avräknas mot automobilskattemedlen.

Med hänsyn till vad statens organisationsnämnd i särskilt yttrande anfört föreslår departementschefen, att ytterligare en heltidstjänst som lärare inrättas vid skolan. Tjänsten anses böra placeras i lönegrad Ae 21 med skyldighet för innehavaren att biträda rektor med administrativa göromål. Som kompetenskrav för tjänsten uppställs i princip samma villkor som gäller för skolans lärare i juridiska ämnen. Därjämte förutsättes att innehavaren av tjänsten skall under minst halva tiden sysselsättas med lärarverksamhet. Härigenom kommer vissa arvoden att inbesparas. På grund härav och med hänsyn till bortfallet av nu utgående arvoden till sekreterare och kameralt biträde åt rektor behöver anslaget för ifrågavarande ändamål uppräknas med endast 2 600 kronor.

Vad gäller ersättningen till timplärare anses en höjning av nuvarande arvoden vara motiverad. Höjningen anses böra begränsas till 20 procent, vilket innebär, att arvodena kan utgå med högst 30 kronor till lärare med akademisk examen och med högst 22 kronor 50 öre till andra lärare.

Departementschefen förordar vidare, att undervisningen i polischefs-klassen under nästa budgetår bedrivs på två avdelningar i stället för såsom f. n. på en avdelning. Däremot är han icke beredd att tillstyrka av styrelsen föreslagen utökning av antalet fortbildnings- och specialkurser utan räknar för nästa budgetår med oförändrat antal sådana kurser. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, vilka kurser som skall förekomma. Undervisningen i kommissarieklassen anses kunna begränsas till en avdelning.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen för personalförstärkning och höjda arvoden med 121 600 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för löneklassuppflyttningar med 1 450 kronor samt för 1957 års lönerevision med 153 000 kronor. På grund härav bör anslaget uppräknas med avrundat 276 000 kronor.

Avlöningsanslaget i dess helhet beräknas till (786 000 + 276 000) 1 062 000 kronor. Härav anses ett belopp av 138 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen. I personalförteckningen bör vidtagas den ändring, som påkallas av vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens polisskola, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1958 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens polisskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	83 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	781 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	160 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	37 000

Summa kronor 1 062 000;

c) till *Statens polisskola: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 062 000 kronor, därav 138 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

24:o) **Statens polisskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 164, s. 444 och 445), innebärande en uppräknig av anslaget med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens polisskola: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kronor, därav 39 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

25:o) **Statens polisskola: Utbildningsarvoden m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165, s. 445 och 446), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens polisskola: Utbildningsarvoden m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor, därav 44 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

26:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 166, s. 446—454) föreslagit riksdagen dels godkänna av departe-

mentschefen förordad avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 073 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 870 000 kronor.

Brottslighetens utveckling under efterkrigstiden är oroväckande. Alltsedan 1950, då införandet av en hela riket omfattande polisstatistik över antalet brott, som kommer till polisens kännedom, gjorde det möjligt att mera exakt studera utvecklingen av brottsligheten, har denna visat en tydligt uppåtgående tendens. Mellan 1950 och 1956 har sålunda antalet brott, som kommit till polisens kännedom, stigit med cirka 40 procent. Särskilt markant har ökningen varit i fråga om tillgrepp av motorfordon.

Den kraftiga stegringen av antalet motorfordonstillgrepp, vilka ofta kombineras med annan brottslig verksamhet, är ett uttryck för de kriminella elementens tilltagande rörlighet. Polisens arbete med att förebygga och uppdaga brott har härigenom blivit än mera maktpåliggande. Spaningsarbetet måste allt oftare utsträckas över stora delar av landet eller bedrivs samtidigt på vitt skilda orter, vilket skärper kraven på samordning av polisarbetet. För att en sådan samordning skall bli effektiv måste snabba och tillförlitliga förbindelser kunna etableras mellan ofta långt ifrån varandra belägna polismyndigheter. De gängse kommunikationsmedlen, post, telefon, telegraf och radio, är icke tillräckliga, utan en komplettering i form av ett utbyggt polisiärt fjärrskriftnät är nödvändig.

Med fjärrskrift kan klara och tydliga meddelanden sändas med stor snabbhet och till ett flertal polismyndigheter samtidigt. Risken för missförstånd beträffande meddelandenas innehåll är eliminerad. I fråga om bevarandet av sekretesskyddet beträffande uppgifter ur brottsregistren om en misstänkt persons antecedentia innebär fjärrskriftnät avsevärda fördelar. Såsom exempel på fall, där fjärrskriftförbindelser visat sig vara till stor nytta för polisarbetet, nämner departementschefen efterspaning av brottslingar, uppgifter om biltillgrepp, större inbrott eller andra brott, varom meddelanden snarast bör sändas till ett flertal polismyndigheter, identifiering av bilar, som kan antagas vara tillgripna, identifiering av anträffade personer samt förfrågningar hos statens kriminaltekniska anstalts registratur.

I en den 5 juli 1957 avlämnad promemoria har överdirektören i telestyrelsen H. Billström i egenskap av särskilt tillkallad sakkunnig framlagt förslag rörande polisväsendets förseende med fjärrskriftapparater.

Departementschefen anser, att en utbyggnad av polisens nuvarande fjärrskriftförbindelser skulle innebära en betydande effektivisering av polisarbetet. Med hänsyn till den oroande kriminalitetsutvecklingen måste en dylik utbyggnad betecknas som en reform av hög angelägenhetsgrad. Det

föreslås därför en utbyggnad av det nuvarande, i mindre skala fungerande fjärrskriftssystemet.

Beträffande valet av alternativ, anslutning till televerkets telexnät eller separat fjärrskriftssystem, förordar departementschefen det förstnämnda.

En samordning av det polisiära fjärrskriftsnätet med de statliga myndigheternas fjärrskriftförbindelser förutsätter ett mycket ingående planläggningsarbete. Denna fråga synes därför böra upptagas till prövning först längre fram, när tillräckligt erfarenhetsmaterial föreligger för ett säkrare bedömande. Departementschefen förutsätter, att statens kriminaltekniska anstalt, vilken skall vara centralt organ för det polisiära fjärrskriftsnätet, har uppmärksamheten riktad på möjligheterna av en dylik samordning.

Kostnaden för en utbyggnad av det nuvarande fjärrskriftssystemet i en första etapp omfattande 113 orter har av utredningsmannen beräknats till 131 000 kronor i engångsutgifter och cirka 475 000 kronor i årskostnader. Av sistnämnda kostnader har cirka 180 000 kronor beräknats utgöra skrivningskostnader. Härvid har hänsyn tagits till vissa besparingar i nuvarande kostnader för rikssamtal och telegram, besparingar som dock till den alldeles övervägande delen torde komma polisdistrikten till godo. Därjämte tillkommer utgifter för de ytterligare tjänster, som måste inrättas vid kriminaltekniska anstalten. De årliga kostnaderna härför har beräknats till cirka 105 000 kronor.

Innan departementschefen övergår till att behandla frågan, i vilken omfattning utbyggnaden bör ske, berör han något principerna för statens ekonomiska medverkan för utbyggnadens genomförande.

Utredningsmannen har föreslagit, att staten skall bestrida alla kostnader för fjärrskriftsnätet. Detta förslag har statskontoret icke ansett sig kunna biträda. Ämbetsverket har erinrat om att enligt gällande bestämmelser statsbidrag utgår med hälften av samtliga telefon- och telegramkostnader i sådana polisdistrikt, som utgöres av landskommun, med vilka distrikt jämställts varje polisdistrikt, vari landskommun ingår, samt föreslagit, att statens medverkan i förevarande fall begränsas till att avse statsbidrag enligt angivna regler. Departementschefen anser sig icke kunna dela denna statskontorets uppfattning. Då flertalet av de av utredningsmannen föreslagna polisdistrikten icke åtnjuter ersättning för telefon- och telegramkostnader och följaktligen icke heller skulle komma att ersättas för sitt innehav av fjärrskriftapparat, anser han risker föreligga att den önskvärda effektiviseringen av polisarbetet äventyras genom att vissa polisdistrikt icke är villiga att betala dessa kostnader. Departementschefen anser det icke heller lämpligt att för enbart ifrågavarande speciella kostnader utvidga statsbidragsreglerna att avse alla polisdistrikt. Det synes honom mest naturligt — bl. a. med hänsyn till att åtskillnad icke bör göras mellan de olika polisdistrikten — att enkla och enhetliga bestämmelser utfärdas för detta ändamål. I sådant syfte föreslås att polisdistriktens kostnader för

inträdesavgifter och abonnemang helt bekostas av staten, medan samtliga skrivningskostnader gäldas av vederbörande polisdistrikt.

Av de 113 orter utredningsmannen föreslagit skola tillkomma i en första utbyggnadsetapp beräknas cirka 50 vara i stort behov av fjärrskriftapparat. Till sådana orter synes främst böra hänföras residensstäder och vissa andra på grund av sin storlek eller eljest med hänsyn till den polisiära verksamheten särskilt betydelsefulla platser. Samtliga kostnader för statsverket för en utbyggnad av fjärrskriftnätet i ifrågavarande 50 orter torde i enlighet med nyss förordade principer kunna beräknas till i runt tal 250 000 kronor. I rådande läge anser sig departementschefen emellertid icke kunna tillstyrka, att samtliga dessa orter redan under nästa budgetår förses med fjärrskriftapparater. Endast halva antalet eller 25 orter under nästa budgetår föreslås anslutna till det polisiära fjärrskriftnätet. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma de orter, i vilka en utbyggnad av fjärrskriftnätet i första hand bör ske.

Samtliga kostnader för statsverket för genomförande av det föreslagna programmet kan för nästa budgetår uppskattas till i runt tal 138 000 kronor. Medel för bestridande av statens kostnader för inträdesavgifter och abonnemangavgifter beräknas i det följande under anstaltens omkostnadsanslag. Med hänsyn till den begränsade utbyggnad, som föreslagits komma till stånd under nästa budgetår, anses behovet av personalförstärkning vid kriminaltekniska anstalten kunna begränsas till 2 assistenter i Ae 15 och 2 kontorsbiträden i reglerad befordringgång. De årliga kostnaderna för denna personal beräknas till i runt tal 53 000 kronor.

Utredningsmannen har föreslagit, att de kommuner, som redan på egen bekostnad anskaffat fjärrskriftapparater, skall erhålla gottgörelse för redan erlagda inträdesavgifter. Detta förslag har avstyrkts av statskontoret. För egen del erinrar departementschefen om att dåvarande chefen för inrikesdepartementet i utredningsdirektiven uttalade, att de polisdistrikt, som på egen bekostnad redan låtit eller framdeles komme att installera fjärrskriftanläggningar, icke borde bli försatta i ett ekonomiskt sämre läge än som skulle ha skett, om de nya grunderna för kostnadernas bestridande varit gällande vid anläggningens tillkomst. Departementschefen är icke beredd att nu taga ställning till frågan om retroaktiv gottgörelse till kommuner, som redan installerat fjärrskriftanläggningar, vilken fråga synes kräva ytterligare överväganden. I stället föreslås att det får ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles efter prövning i varje enskilt fall besluta härom.

Vidkommande slutligen de av styrelsen för kriminaltekniska anstalten gjorda anslagsäskandena tillstyrker departementschefen att ett belopp av 13 000 kronor ställes till anstaltens förfogande, varav 8 000 kronor för tillfällig biträdespersonal vid personregistret och 5 000 kronor för ytterligare sådan personal vid passregistret. Vidare förordas att befattningen som labo-

ratoriebiträde i Ag 7 på brandtekniska laboratoriet överföres på extra ordinarie stat.

De framlagda förslagen påkallar en ökning av medelsanvisningen för personalförstärkningar med 66 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för löneklassuppflyttningar, 12 500 kronor, samt 1957 års lönerrevision med 124 500 kronor. På grund härav bör anslaget uppräknas med 203 000 kronor.

Avlöningsanslaget i dess helhet beräknas till 1 073 000 kronor.

Utskottet. Under förevarande punkt redovisas ett förslag rörande polisväsendets förseende med fjärrskriftapparat och föreslås, att under nästa budgetår 25 polischefsdistrikt anslutes till televerkets helautomatiska telexnät såsom en första etapp i en successiv utbyggnad av det polisiära fjärrskriftnätet. På grund härav beräknas under detta anslag medel för viss personalförstärkning vid kriminaltekniska anstalten. Utskottet instämmer i vad departementschefen anfört angående angelägenheten av en dylik reform och tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag i detta hänseende.

Vidkommande principerna för statens ekonomiska medverkan för utbyggnadens genomförande har departementschefen förklarat sig icke vara beredd att nu taga ställning till frågan om retroaktiv gottgörelse till kommuner, som redan installerat fjärrskriftanläggningar, vilken fråga syntes kräva ytterligare överväganden. Utskottet vill under sådana förhållanden icke motsätta sig, att Kungl. Maj:t bemyndigas att framdeles efter prövning i varje särskilt fall besluta härom. Utskottet förutsätter, att skälig hänsyn därvid tages till föredragande departementschefens uttalanden rörande detta spörsmål i direktiven för den nu avlämnade utredningen.

Då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	297 000
2. Arvoden till styrelsens ledamöter, <i>förslagsvis</i>	700
3. Ersättningar till experter, <i>förslagsvis</i>	8 000
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal	622 700
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	144 600

Summa kronor 1 073 000;

b) till *Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 073 000 kronor.

27:o) **Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 167, s. 454—457), innebärande en nedräkning av anslaget med 9 000 kronor, samt med erinran att under detta beräknats 85 000 kronor för inträdes- och abonnemangsavgifter i samband med föreslagen utbyggnad av det polisiära fjärrskriftnätet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 543 000 kronor.

28:o) **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 168, s. 457) föreslagit riksdagen att till Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

SlopanDET av passkontrollen vid gränserna mellan de nordiska länderna anses komma att medföra en minskning av den för passkontrollverksamheten avsedda polispersonalen på vissa orter. Med hänsyn härtill räknar departementschefen med ett minskat medelsbehov under anslaget med cirka 300 000 kronor. Med hänsyn till den höga belastningen under budgetåret 1956/57 anses emellertid anslaget likväl för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 850 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Jacobsson m. fl.* (I: 176) och den andra inom andra kammaren av herr *Anderson i Sundsvall m. fl.* (II: 199) har hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag uppföres med 700 000 kronor, vilket i förhållande till departementschefens förslag innebär en minskning med 150 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 199.

Utskottet. Såsom framhållits såväl i propositionen som i motionerna I: 176 och II: 199 kommer slopanDET av passkontrollen vid gränserna mellan de nordiska länderna att medföra en minskning av den för denna verksamhet avsedda personalen. Med utgångspunkt härifrån och då anslaget för innevarande budgetår redan uppräknats med 350 000 kronor anser motionärerna en medelsanvisning av 700 000 kronor tillräcklig.

Utskottet vill till en början framhålla, att nyssnämnda uppräknning — såsom framgår av utskottets utlåtande nr 40 år 1957, s. 42 — helt föranletts av riksdagens beslut år 1956 om polisväsendets organisation inom skydds-

områdena i Norrbottens län samt gränstrakterna mot Finland, vilket medförde inrättande av nya tjänster till en kostnad av 350 000 kronor. Belastningen på anslaget för budgetåret 1956/57 översteg vidare med nära 300 000 kronor det för samma budgetår anvisade anslaget. Då departementschefens beräkning för budgetåret 1958/59 med hänsyn härtill synes utskottet mer realistisk än den i motionerna förordade och då dessa icke innefattar förslag om reella besparingar under anslaget, tillstyrker utskottet, att anslaget uppföres med 850 000 kronor. Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 176 och II: 199, i vad de berör förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 176 och II: 199, såvitt nu är i fråga, till *Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kronor.

29:o) **Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 169, s. 457 och 458) föreslagit riksdagen att till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 550 000 kronor.

Från förevarande anslag bestrides f. n. bl. a. kostnaderna för arvoden m. m. åt passgranskare vid Torslanda passkontrollort. Resandetraffiken över denna ort har under senare år ökat och väntas i framtiden komma att öka ytterligare. Med hänsyn härtill och till de särskilda förhållanden, som andragits i en av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län gjord framställning föreslår departementschefen att tre tjänster som passgranskare i lönegrad Ae 12 inrättas för tjänstgöring vid ifrågavarande passkontrollort.

SlopanDET av passkontrollen mellan de nordiska länderna anses komma att medföra viss minskning av passkontrollpersonalen. Under förevarande anslag räknar departementschefen av denna anledning med ett minskat medelsbehov med i runt tal 250 000 kronor. På grund av belastningen på anslaget de två senast förflutna budgetåren anses emellertid anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 550 000 kronor. Därvid har för inköp av pistolammunition för polisväsendets behov beräknats ett med 27 000 kronor förhöjt belopp.

Slutligen anmäles, att Kungl. Maj:t den 20 december 1957 medgivit att från anslaget finge utbetalas ett belopp av 5 000 kronor såsom gratifikation till en polisman, vilken vid gripande av en brottsling blivit allvarligt skadad.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

30:o) **Polisväsendets organisationsnämnd.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, s. 458 och 459), innebärande en uppräknig av anslaget med 30 000 kronor, varav 7 020 kronor för utökad biträdespersonal och återstoden för höjningar av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för polisväsendets organisationsnämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Stat

Avlöningar

1. Arvoden till nämndens ledamöter, <i>förslagsvis</i>	15 000	
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	135 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	22 000	172 000

Omkostnader

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	500	
2. Resersättningar, <i>förslagsvis</i>	16 500	
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	11 000	28 000

Summa kronor 200 000;

b) till *Polisväsendets organisationsnämnd* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

31:o) **Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 171, s. 460), innebärande en uppräknig av anslaget med 700 000 kronor med hänsyn till den fortsatta utbyggnaden av ordningsstatspolisen och till belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kronor, därav 1 274 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

32:o) **Poliskollegierna. Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden. Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 172—174, s. 460 och 461) samt under erinran, att ifråga-varande anslag i gällande riksstat uppförts med respektive 2 000, 100 och 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Poliskollegierna* 2 000 kronor;
- b) till *Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden* 100 kronor;
- c) till *Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.* 3 000 kronor.

33:o) **Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av spioneri m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 175, s. 461) föreslagit riksdagen att till Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av spioneri m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 8 975 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 7 700 000 kronor.

Statspolisintendenten har föreslagit, att anslaget höjes med 1 879 000 kronor.

Departementschefen anser, att anslaget för nästa budgetår bör uppföras med 8 975 000 (+ 1 275 000) kronor. Härvid har även beräknats medel till viss personal i enlighet med ett av 1957 års industriskyddskommitté den 31 augusti 1957 avgivet förslag. Det anses böra ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga sådana jämkningar i den avsedda organisationen, som må finnas påkallade.

Utskottet, som under ärendets behandling inhämtat närmare upplysningar rörande innebörden av förslagen under förevarande punkt, har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av spioneri m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 8 975 000 kronor.

34:o) **Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 176, s. 461 och 462) samt under erinran, att anslaget, som anvisades första gången för budgetåret 1946/47, vid utgången av sistförflutna budgetår ännu icke till någon del tagits i anspråk, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

35:o) **Bidrag till främjande av rekryteringen i vissa polisdistrikt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 177, s. 462), innebärande en nedräkning av anslaget med 250 000 kronor med hänsyn till den låga belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till främjande av rekryteringen i vissa polisdistrikt* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor, därav 37 500 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

36:o) **Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** Kungl. Maj:t har (punkt 178, s. 462) föreslagit riksdagen att till Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 625 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört under andra huvudtiteln med 525 000 kronor.

Från anslaget bestrides kostnaderna för sådana transporter, som verkställas genom länsstyrelsernas försorg. Dessa transporter avser icke endast personer, som av polismyndighet inställs vid fångvårdsanstalt för att avtjäna frihetsstraff, utan även utlännningar som enligt utlänningslagstiftningen skall förflyttas inom eller utom riket. Efter samråd med chefen för justitiedepartementet föreslår departementschefen, att anslaget fr. o. m. nästa budgetår överföres till elfte huvudtiteln. Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1956/57 föreslås anslaget uppräknat med 100 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Wachtmeister* väckt motion (II: 226) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till länsstyrelsernas kostnader för fångtransport för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 525 000 kronor.

Angående motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. I anledning av vad i motionen II: 226 anförts vill utskottet erinra om att Kungl. Maj:t den 21 december 1956 — efter uttalanden av riksdagen och riksdagens revisorer om önskvärdheten av att nedbringa kostnaderna för fångtransporterna (statsutskottets utlåtande 1952: 2) — uppdragit åt polismyndighetens organisationsnämnd att utreda vilka åtgärder, som kan vidtagas för att förbilliga förpassningsresorna, och att till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Utskottet har inhämtat att organisationsnämndens förslag kan komma

att avgivas före ingången av nästkommande budgetår. Med hänsyn till ovissheten rörande möjligheterna att åstadkomma omedelbara besparingar och till anslagsbelastningen under föregående budgetår, cirka 586 000 kronor, finner emellertid utskottet departementschefens anslagsberäkning vara mer realistisk än den i motionen II: 226 förordade. Utskottet avstyrker därför denna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 226 till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 625 000 kronor.

Civilförsvaret

Departementschefen erinrar inledningsvis om att anslagen under civilförsvaret på driftbudgeten för budgetåret 1957/58, tillhopa cirka 30,6 miljoner kronor, fördelar sig i runda tal med 5,15 miljoner kronor på det allmänna materielanslaget, 4,96 miljoner kronor på anslaget till kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum samt 20,49 miljoner kronor på övriga anslag.

Vid ingången av budgetåret utgjorde behållningen på reservationsanslagen till civilförsvaret drygt 76 miljoner kronor (exkl. årets anslag 10,85 miljoner kronor) mot 75,5 miljoner kronor ett år tidigare. Av förstnämnda belopp betecknades cirka 56 miljoner kronor som bundet genom utlagda beställningar eller motsvarande åtgärder. Värdet per den 30 juni 1957 av lagerhållen materiel till civilförsvaret uppgick enligt civilförsvarsstyrelsen till i runt tal 181 miljoner kronor.

Styrelsens äskanden, tillhopa cirka 35,7 (+ 5,1) miljoner kronor, fördelar sig i runda tal med 2,85 (— 2,3) miljoner kronor på det allmänna materielanslaget, 8,46 (+ 3,5) miljoner kronor på skyddsrumsanslaget samt 24,38 (+ 3,9) miljoner kronor på övriga anslag. Under materielanslaget anmäles emellertid besparingar på 4,5 miljoner kronor, varför totalt för materielanskaffning beräknas 7,35 miljoner kronor.

I fortsättningen anför departementschefen bl. a. följande.

Såsom civilförsvarsstyrelsen framhållit föreligger allmänna riktlinjer för civilförsvarets verksamhet inom ramen för ett med hänsyn till den senaste krigstekniska utvecklingen utformat totalförsvaret alltjämt endast i fråga om den förebyggande delen; den som avser utrymning och skyddsrumbyggnad. I sistnämnda hänseende har statsmakterna tagit ställning genom beslut av 1956 års riksdag. Till fullföljande av dessa riktlinjer såvitt avser utrymning har planläggningen därefter fullföljts på grundval av inom inrikesdepartementet i anslutning till riksdagsbeslutet utarbetade promemorior. Sålunda har civilförsvarsstyrelsen den 8 juli 1957 fastställt anvisningar för

den s. k. samtida snabbutrymningen. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 20 september 1957 har styrelsen fått i uppdrag att efter samråd med vissa andra myndigheter inkomma med förslag till förteckningar över orter, för vilka slutlig utrymning resp. omflyttning skall planläggas samtidigt som det fastslagits att det ankommer på styrelsen att utfärda erforderliga anvisningar för den fortsatta utrymningsplanläggningen. I fråga om byggandet av befolkningsskyddsrum har det däremot varit nödvändigt att ytterligare närmare utreda vissa frågor om bl. a. behovet av platser och skyddsrummens lokalisering för att få fram en utbyggnadsplan. Enligt vad jag inhämtat kan denna utredning föreligga i sådan tid, att underlag kommer att finnas för att nästa budgetår fortsätta utbyggnaden av dessa för civilbefolkningens skydd så viktiga anläggningar. Medel för en första etapp, cirka 11 miljoner kronor, finns tillgängliga, och jag delar civilförsvarsstyrelsens uppfattning att ytterligare medelsanvisning för detta ändamål ej erfordras nu. Beträffande övriga delposter under skyddsrumsanslaget kan jag i nuvarande investeringsläge ej förorda någon uppräknig. Totalt beräknar jag anslaget till 4,3 miljoner kronor mot 4,96 miljoner kronor innevarande år.

Vad därefter angår civilförsvarets skadeavhjälpande verksamhet, dess organisation i fred och civilförsvarsutbildningens utformning, så uttalade min företrädare i statsverkspropositionen till 1957 års riksdag (XI ht, s. 497) att den definitiva bedömningen av frågan om den ökade effektivitet civilförsvaret i allmänhet måste ges borde anstå tills civilförsvarsutredningens slutbetänkande förelåg. Denna synpunkt var vägledande vid prövningen av civilförsvarets medelsbehov för innevarande budgetår. En utgångspunkt var härvid, att utredningens förslag skulle avlämnas i sådan tid, att riksdagens beslut och därmed definitivt underlag för bedömningen av materielbehoven kunde föreligga senast år 1958. Utredningen hade själv räknat med att dess förslag skulle föreligga före den 1 juli 1957. Sedermera har det visat sig, att denna förutsättning brustit. Vid en överläggning, som jag i november 1957 hade med utredningarna och organisationsnämnden, framkom sålunda, att civilförsvarsutredningen icke ansåg sig kunna ange någon tid för utredningens slutförande. Då jag emellertid fann det angeläget att i varje fall ett principförslag med en beräknad kostnadsram redovisades i början av år 1958 så att denna ram kunde bedömas i samband med en motsvarande prövning för det militära försvarets del, förklarade sig utredningen beredd att söka fullgöra detta. Jag förutsätter att så sker, i vilket fall det kan bli möjligt att underställa frågan en eventuell höstsession med årets riksdag.

Vid angivna förhållanden måste emellertid medelsbehoven för budgetåret 1958/59 bedömas från samma utgångspunkter som för innevarande budgetår. Det synes mig därför icke möjligt att såsom civilförsvarsstyrelsens förslagit räkna med en med cirka 5 miljoner kronor ökad medelsram särskilt som samtidigt betydande besparingar redovisas på materielanslaget. Dessa torde fastmera medgiva anskaffning av viktig materiel av sådant omfång, att någon ny anvisning av medel ej erfordras för att tillgodose de mest trängande behoven på området. Härigenom kan alltså materielanslaget minskas med drygt 5 miljoner kronor. Å andra sidan bör då det gäller områden, som icke beröres av utredningarna eller där ett tillfredsställande underlag för anslagsprövningen redan finns, vissa angelägna önskemål kunna tillgodoses i något större utsträckning än f. n. Jag kommer sålunda att förorda en förstärkning av sakkunnigposten under civilförsvarsstyrelsens avlöningsanslag för att bl. a. möjliggöra en fortsatt utrymningsplanlägg-

ning enligt de av riksdagen godkända riktlinjerna. Vidare torde anslagen till inspelning av instruktionsfilm och till försöksverksamhet böra uppräknas något. Bortsett från anslagen till skyddsrummbyggnad och till materielanskaffning förordar jag en sammanlagd höjning av anslagen till civilförsvaret med ca 2 miljoner till 22,5 miljoner kronor.

Sammanfattningsvis innebär de framlagda förslagen i fråga om civilförsvaret en medelsanvisning av i runt tal (4,3 + 22,5) 26,8 mot 30,6 miljoner kronor för budgetåret 1957/58. Minskningen hänför sig i det väsentliga till materielanslaget.

37:o) **Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 179, s. 467—470) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagen ändring i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 132 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 730 500 kronor.

Departementschefen tillstyrker, att av civilförsvarsutredningen föreslagna sex befattningshavare — inköpschefen, en sekreterare i lönegrad 21, en assistent i lönegrad 17, en assistent i lönegrad 10 samt två chaufförer i lönegrad 7 — beredes extra ordinarie anställning. Då tre av dessa f. n. avlönas av medel från skilda sakanslag, föreslås att kostnaderna för deras avlöning överföres till förevarande anslag, vilket påkallar en uppräknning av anslaget med 48 400 kronor.

Civilförsvarsstyrelsen har föreslagit, att den nu med arvode förenade civilförsvarsöverläkarbefattningen förändras till tjänst i Bp 3. Departementschefen anser, att denna förändring bör anstå i avbidan på ställningstagande till utredningen om civilförsvarsstyrelsens framtida organisation.

Med hänsyn till vad departementschefen i det föregående förordat i avslutning till av 1957 års industriskyddskommitté framlagda förslag och i avvaktan på ställningstagande till utredningen om civilförsvarsstyrelsens organisation anser han sig icke kunna tillstyrka civilförsvarsstyrelsens förslag om en förstärkning av bevakningsavdelningen.

Departementschefen anser sig icke heller kunna tillstyrka framlagda förslag till lönereglering för en kansliskrivare, en kontorist och ett kontorsbiträde. Dock föreslås beträffande sistnämnda befattningshavare, att medel beräknas för bestridande av göromål som kanslibiträde, så länge innehavaren av kanslibiträdestjänsten är ledig på grund av sjukdom.

Den av styrelsen föreslagna uppräknningen av sakkunnigposten med 8 568 kronor kan departementschefen biträda. Liksom för innevarande budgetår anses medel böra anvisas till sakkunniga för utrymningsplanläggning.

Styrelsen har uppskattat medelsbehovet för i första hand ifrågavarande ändamål till 180 000 kronor. Förslaget, som tillstyrkts av statens organisationsnämnd och 1953 års civilförsvarsutredning, medför ett i förhållande till innevarande budgetår ökat medelsbehov med 60 000 kronor. Departementschefen förordar en uppräknig av posten med ifrågavarande belopp. Inom denna kostnadsram anses visst utrymme kunna beredas även för anlitage av sakkunniga för andra ändamål. Vidare föreslås att under ifrågavarande post medel beräknas för anlitage av en sakkunnig för biträde vid handläggningen av frågor rörande viss sambandstjänst. Medelsbehovet härför uppskattas till 30 000 kronor. I enlighet med det anförda föreslås sakkunnigposten uppräknad med 98 568 kronor.

Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången bör två kontorsbiträden uppföras på ordinarie stat. Då tre ordinarie kontorsbiträden lämnat eller kommer att lämna sina tjänster, föreslås antalet sådana tjänster i personalförteckningen minskat med en.

I enlighet med det anförda skulle anslaget uppräknas med i runt tal 140 700 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsstegringen för löneklassuppflyttningar, 19 600 kronor, samt för 1957 års lönerrevision med 241 200 kronor. Anslaget bör alltså uppräknas med 401 500 kronor.

Avlöningsanslaget i dess helhet beräknas till 2 132 000 kronor. I personalförteckningen bör vidtagas den ändring, som påkallas av vad departementschefen i det föregående föreslagit.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels de under punkten 28 nämnda likalydande motionerna I:176 (av herr Jacobsson m. fl.) och II:199 (av herr Anderson i Sundsvall m. fl.), vari hemstälts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag uppföres med 2 053 600 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en minskning med 78 400 kronor,

dels ock en inom andra kammaren av fru Ewerlöf m. fl. väckt motion (II:308), vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta om ombildning av civilförsvarsöverläkartjänsten till en förordnandetjänst i lönegrad Bp 3.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II:199 och II:308.

Utskottet. Såsom framgår av vad departementschefen anført avlönas för närvarande tre av de befattningshavare, som nu föreslås erhålla extra ordinarie anställning, från detta anslag. Departementschefens förslag kräver i denna del icke någon anslagsökning. Övriga tre tjänster, vilka föreslås överförda till förevarande anslag, avlönas för närvarande från utbildnings-, materiel- respektive förrådsanslagen. Ett bifall till yrkandet i motionerna I:176 och II:199 om bibehållande av nuvarande ordning för avlöande av dessa tjänster innebär ingen minskning av statens utgifter, då avlönings-

kostnaderna i sådant fall även fortsättningsvis måste bestridas från sistnämnda anslag. Civilförsvarsutredningen har — efter att ha undersökt i vad mån befattningarna nu kan förutses komma att återfinnas i utredningens förslag rörande styrelsens administration — tillstyrkt ändrad anställningsform för ifrågavarande sex tjänster. Med hänsyn till det anförda ävensom till önskvärdheten av att personal i statens tjänst icke avlönas från sakanslag är utskottet icke berett tillstyrka motionerna I: 176 och II: 199, såvitt de berör denna fråga.

Utskottet har icke heller funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel till avlönande av en sakkunnig för handläggning av frågor rörande den för totalförsvaret betydelsefulla sambands-tjänsten. Utskottet avstyrker följaktligen yrkandet i förenämnda motioner om minskad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål.

Vidkommande yrkandet i motionen II: 308 om ändrad anställningsform för civilförsvarsöverläkaren finner utskottet i likhet med departementschefen, att denna bör anstå i avbidan på slutligt ställningstagande till styrelsens framtida organisation. Utskottet avstyrker sålunda motionen.

Under återopande av det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i övrigt hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 176 och II: 199 ävensom II: 308, förstnämnda två motioner i vad de berör förevarande anslag,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1958 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	569 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	58 500
3. Vissa pensionskostnader, <i>förslagsvis</i>	5 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 271 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	228 000

Summa kronor 2 132 000;

c) till *Civilförsvarsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 2 132 000 kronor.

38:o) **Civildéforsvarsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 180, s. 471 och 472), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civildéforsvarsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 405 000 kronor.

39:o) **Civildéforsvarsområdenas administration: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 181, s. 472—474) — innebärande uppräknig av anslaget med hänsyn till förändringar av automatisk karaktär samt, i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, uppflyttning av fyra kontorsbiträdes-tjänster till kanslibiträdestjänster i Ae 7 — hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för civiléforsvarsområdenas administration, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, förslagsvis	31 000
2. Arvoden till civiléforsvarschefer m. m., förslagsvis	365 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	4 789 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	535 000
	Summa kronor 5 720 000;

b) till *Civildéforsvarsområdenas administration: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 5 720 000 kronor.

40:o) **Civildéforsvarsområdenas administration: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 182, s. 474 och 475), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 18 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civildéforsvarsområdenas administration: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 867 000 kronor.

41:o) **Utbildnings- och övningsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 183, s. 475 och 476) föreslagit riksdagen att till Utbildnings- och övningsverksamhet för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 5 904 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 000 000 kronor.

Departementschefen föreslår höjning av delposten till avlöningar till

lärare m. fl. med 10 200 kronor till följd av redan avslutade lönerörelser. För utbildningsmateriel och expenser tillstyrker departementschefen en med 10 000 kronor ökad medelsanvisning.

I likhet med 1953 års utredning om civilförsvarsutbildning anser han i nuvarande läge behovet av biträdande länsinstruktörer icke längre motiverat. I avbidan på ett ställningstagande till utbildningsutredningens väntade förslag synes emellertid en fullständig avveckling av denna organisation icke böra ske under nästa budgetår utan föreslås det få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare besluta om dess omfattning. Medelsbehovet under anslagsposten till central och lokal utbildning inom länen minskar därför. Å andra sidan beräknas, då utbildnings- och övningsverksamhet i viss sambandstjänst torde få anordnas under nästa budgetår, ett ökat medelsbehov under anslagsposten till övningar, anordnade av civilförsvarsstyrelsen eller av länsstyrelserna enligt civilförsvarsstyrelsens anvisningar. Det förordas, att de båda sistnämnda anslagsposterna med anledning härav tillsammans uppföres med 4 200 500 (— 116 200) kronor.

I enlighet med det anförda skulle anslaget för nästa budgetår uppföras med 5 904 000 (— 96 000) kronor.

I de under punkten 28 nämnda likalydande motionerna I:176 (av herr *Jacobsson m. fl.*) och II:199 (av herr *Anderson* i Sundsvall *m. fl.*) har hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag uppföres med 3 000 000 kronor, vilket i förhållande till departementschefens förslag innebär en minskning med 2 904 000 kronor.

Utskottet. Av det av departementschefen föreslagna anslaget, 5 904 000 kronor, hänför sig — enligt vad utskottet inhämtat — 1 068 500 kronor till utbildningen vid statens civilförvarsskola, 495 000 kronor till ersättningar jämlikt avlöningsreglementet till civilförsvarspersonal, 20 000 kronor till kostnader för studier m. m. i utlandet samt 100 000 kronor till instruktörsarvoden m. m., medan återstående belopp, 4 220 500 kronor, är avsett för central och lokal utbildning i länen samt centrala och lokala övningar.

I sistnämnda verksamhet, vilken under pågående utredningsarbete inskränkts genom beslut av Kungl. Maj:t och civilförsvarsstyrelsen, utbildas för närvarande i huvudsak endast befäl och specialister samt all ordnings- och bevakningspersonal. 1953 års utredning om civilförsvarsutbildning har i sitt yttrande över styrelsens äskanden icke ifrågasatt någon minskning av verksamheten. Med hänsyn härtill och till den redan starkt reducerade utbildningsverksamheten kan det enligt utskottets mening icke anses för svarligt att, såsom i motionerna I:176 och II:199 yrkats, nu ytterligare minska denna. Då övriga delposter under anslaget är beräknade med utgångspunkt från den nuvarande, reducerade verksamheten, är utskottet icke heller berett att föreslå en minskning av dessa.

Såsom påpekats i förenämnda motioner har utbildningsutredningen i ett

avseende föreslagit besparingar. Utredningen anser, att den starkt nedbringade utbildningsverksamheten icke motiverar ett fortsatt behov av biträdande länsinstruktörer. Utskottet vill inte motsätta sig, att Kungl. Maj:t, såsom departementschefen föreslagit, erhåller bemyndigande att närmare besluta om organisationens avveckling, men förutsätter, att denna kommer att vara helt genomförd med utgången av år 1958. Någon anledning att på grund härav minska förevarande förslagsanslag anser utskottet icke föreligga. Utskottet är icke berett att i vidare mån tillmötesgå yrkandena i motionerna I: 176 och II: 199, i vad de berör denna fråga.

Enligt förslag av departementschefen i statsverkspropositionen till 1955 års riksdag borde sådana åtgärder vidtagas av Kungl. Maj:t, att myndigheterna under budgetåret 1955/56 inte utan Kungl. Maj:ts medgivande skulle äga överskrida dem tilldelade belopp. Riksdagen har tidigare beslutat att denna föreskrift skulle gälla även budgetåren 1956/57 och 1957/58. Utskottet föreslår riksdagen besluta, att motsvarande regel skall gälla beträffande förevarande anslag även under nästa budgetår och att sålunda icke något till myndighets förfogande ställt belopp av anslagspost under anslaget må överskridas utan Kungl. Maj:ts i förväg lämnade medgivande.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anført rörande förbud för myndigheterna att utan medgivande överskrida dem tilldelade belopp av förevarande anslag;

b) i anledning av motionerna I: 176 och II: 199, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anført om avvecklingen av tjänsterna som biträdande länsinstruktörer;

c) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 176 och II: 199, såvitt nu är i fråga, till *Utbildnings- och övningsverksamhet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 5 904 000 kronor.

42:o) **Inspelning av instruktionsfilm.** Kungl. Maj:t har (punkt 184, s. 476 och 477) föreslagit riksdagen att till Inspelning av instruktionsfilm för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 40 000 kronor.

För förnyelse och nyinspelning av film föreslår departementschefen en medelsanvisning för nästa budgetår av 60 000 (+ 20 000) kronor. Han räknar med att detta belopp jämte å anslaget förefintlig reservation skall möjliggöra inspelning av filmer inom sådana områden, där pågående utred-

ningar icke i några väsentliga delar kan komma att medföra förändringar i filminnehållet exempelvis angående utrymningsförfarandet, inkvarteringsverksamheten, kvinnornas uppgifter i civilförsvaret och skyddet mot atomkrigföring.

I de under punkten 28 nämnda likalydande motionerna I: 176 (av herr *Jacobsson m. fl.*) och II: 199 (av herr *Anderson i Sundsvall m. fl.*) har hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag uppföres med 40 000 kronor, vilket i förhållande till departementschefens förslag innebär en minskning med 20 000 kronor.

Utskottet anser, att inspelning av instruktionsfilm i nuvarande läge icke bör ske i större omfattning än vad civilförsvarsutredningen förordat. Utskottet tillstyrker därför yrkandet i motionerna I: 176 och II: 199 om en i förhållande till innevarande budgetårs anslag oförändrad medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 176 och II: 199, i vad de berör förevarande anslag, till *Inspelning av instruktionsfilm* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

43:o) **Bidrag till vissa frivilliga organisationer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 185, s. 477 och 478), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa frivilliga organisationer* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 322 000 kronor.

44:o) **Försöksverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 186, s. 478—480), vilket innebär en med 50 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försöksverksamhet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

45:o) **Engångsanskaffning av materiel.** Kungl. Maj:t har (punkt 187, s. 480—485) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att beställningar å alarmeringsmateriel samt radiaknstrument må utläggas inom en sammanlagd kostnadsram av 3 000 000 kronor, dels ock till Engångsanskaffning av materiel för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 150 000 kronor.

De siffror, som styrelsen redovisat rörande reservationsmedelsläget per den 29 juni 1957, visar, att *disponibla medel* å de tre anslag, vilka fr. o. m. den 1 juli 1957 sammanförts till förevarande anslag, minskat under det gångna budgetåret, nämligen från 16 600 000 kronor till 9 200 000 kronor. I sistnämnda belopp ingick under budgetåret uppkomna besparingar på 4 500 000 kronor. Då för innevarande budgetår under förevarande anslag anvisats 5 150 000 kronor stod alltså den 1 juli 1957 obundet omkring 9,8 miljoner kronor till styrelsens förfogande.

Besparingarna å anslaget uppgår till 4,5 miljoner kronor. Till största delen har dessa uppkommit genom att medel, som ursprungligen ställts till förfogande för anskaffning av personlig utrustning och sjukvårdstält, icke ansetts böra tagas i anspråk för angivna ändamål. Besparingarna anses medgiva anskaffning av viktig materiel av sådant omfång, att någon ny medelsanvisning ej erfordras för att tillgodose de mest trängande behoven på området. Departementschefen förordar, att medel för nästa budgetår beräknas för anskaffning av i det följande angiven materiel.

I fråga om alarmeringsmateriel föreslås att styrelsen erhåller bemyndigande att utlägga beställningar å 300 aggregat. Därvid beräknas att ett belopp av 400 000 kronor kommer att erfordras som förskottslikvid under nästa budgetår.

För signalmateriel upptages ett belopp av 500 000 kronor. Härav är 135 000 kronor avsett för utbyte av vissa radioanläggningar, 350 000 kronor för anskaffning av viss apparatur samt 15 000 kronor för komplettering av serviceinstrument och verktyg.

Styrelsens hemställan om bemyndigande att anskaffa radiainstrument (initialdosmätare jämte avläsningsinstrument) finner sig departementschefen böra biträda. Han förutsätter dock, att innan beställning utlägges samråd sker med försvarets forskningsanstalt och annan sakkunskap på området om lämpligheten av ifrågavarande instrumenttyper. I likhet med styrelsen räknar departementschefen med att 600 000 kronor erfordras under nästa budgetår som förskottsbetalning å beställningen.

I fråga om sjukvårdsmateriel beräknas för inköp av infusionsaggregat 267 000 kronor. I övrigt beräknas 33 000 kronor för diverse materiel för förbandsstationerna. I enlighet med det anförda bör till sjukvårdsmateriel avses 300 000 kronor.

Beträffande brandmateriel förordas att sådan materiel anskaffas för ett belopp av 1 900 000 kronor.

För motorfordonsutrustning upptages ett belopp av 450 000 kronor.

För inventarier och utrustning till viss skyddsrumsanläggning beräknas 300 000 kronor.

Beträffande markbevakningsmateriel förordas inköp av 10 000 larm-

minor för en beräknad kostnad av 50 000 kronor. Det bör ankomma på det allmänna civiltjänstväsendet att anskaffa och förvara ifrågakvarande materiel.

För anskaffning av nu angiven materiel erfordras alltså sammanlagt 4 500 000 kronor. Då de å anslaget uppkomna besparingarna, 4 500 000 kronor, kan utnyttjas för anskaffning av denna materiel, skulle vid bifall till dessa förslag anslaget för nästa budgetår kunna uppföras med endast ett formellt belopp av 100 kronor. Departementschefen förutsätter, att Kungl. Maj:t i förekommande fall skall äga företaga om disposition mellan de för olika materielgrupper beräknade beloppen.

Utskottet. Såsom framgår av vad departementschefen anfört har de besparingar (4,5 miljoner kronor), som redovisats under förevarande anslag, ansetts medgiva en nyanskaffning av viktig materiel i sådan omfattning, att någon ny anvisning av medel för ändamålet icke erfordras. Utskottet, som i tidigare sammanhang förordat en begränsning av medelsanvisningen under anslaget på grund av reservationernas storlek, tillstyrker under sådana förhållanden, att anslaget uppföres med formellt belopp.

Då utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att beställningar å alarmeringsmateriel samt radiakinstrument må utläggas inom en sammanlagd kostnadsram av 3 000 000 kronor;

b) till *Engångsanskaffning av materiel* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

46:o) **Anskaffning av viss förbrukningsmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 188, s. 486), vilket innebär oförändrad medelsanvisning med hänsyn till förefintlig reservation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Anskaffning av viss förbrukningsmateriel* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

47:o) **Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 189, s. 486—488) föreslagit riksdagen att till Förvaring och underhåll av viss materiel m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 4 135 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 733 800 kronor.

Värdet av lagerhållen materiel uppgick den 30 juni 1957 till i runt tal 181 000 000 kronor. Vid samma tidpunkt var materiel till ett värde av i runt tal 16 000 000 kronor under leverans. Förråden beräknas bli tillförda

materiel till ett värde av i runt tal 15 000 000 kronor innevarande och 10 000 000 kronor nästkommande budgetår.

Den lagerhållna materielen är enligt vad departementschefen erfarit från civilförsvarsstyrelsen i stort sett i gott skick. Ett flertal förrådslokaler är emellertid icke tillfredsställande. Förpackning och uppläggning av materielen har dessutom icke kunnat ske i erforderlig omfattning. Med hänsyn härtill och till den stora mängd materiel, som hålles i förråd, anser departementschefen en uppräknig av anslagsposten till förrådshållning av civilförsvarsmateriel ofrånkomlig.

Till lokalhyror beräknas 720 000 (+ 70 000) kronor. Till avlöning av den fast anställda förrådspersonalen beräknas ett belopp av 990 000 (+ 55 000) kronor. För ersättning till tillfällig personal anses böra upptagas 380 000 (+ 30 000) kronor. Till underhåll och reparation föreslås en medelsanvisning av 1 250 000 (+ 230 000) kronor. Därvid har beräknats dels 400 000 kronor för förrådsbyggnader i Stockholms, Uppsala, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, dels ock 50 000 kronor för renovering av 60 baracker i Kusfors. De för ifrågakommande förrådsbyggnader avsedda medlen anses icke få disponeras av civilförsvarsstyrelsen utan särskilt medgivande av Kungl. Maj:t. För kontrollkostnader rörande vapen och ammunition m. m. upptages oförändrat 50 000 kronor, för anskaffning av materiel för särskilda skyddsåtgärder ett till 20 000 (— 8 800) kronor nedsatt belopp samt för övriga utgifter 375 000 (+ 25 000) kronor.

Till drift av statsägda alarmerings- och radioanläggningar beräknas oförändrat belopp 215 000 kronor.

Anslaget uppföres alltså med 4 135 000 (+ 401 200) kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 4 135 000 kronor.

48:o) **Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena.** Kungl. Maj:t har (punkt 190, s. 489 och 490) föreslagit riksdagen att till Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 690 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 200 000 kronor.

För budgetåret 1954/55 anvisades ett belopp av högst 370 000 kronor som statsbidrag till aktiebolaget Stockholms spårvägar för anordnande i Vällingby av ett fullträffsäkert skyddsrum för trafikanter å tunnelbanan, avsett att påbörjas under hösten 1957. Dispositionsrätten över tidigare för

ändamålet anvisat belopp har emellertid upphört. Kostnaderna för skyddsrummet uppskattas numera med hänsyn till gällande indexpriser till 610 000 kronor. Härtill kommer merkostnader för ändrat läge och eventuella förstärkningsarbeten med 36 000 kronor jämte redan nedlagda kostnader å cirka 39 000 kronor för förberedande arbeten. Statsverkets kostnader för skyddsrummet uppskattas till cirka 550 000 kronor, varav cirka 61 000 kronor utgör bidrag å den del av anläggningskostnaden, som svarar mot normalskyddsrum av samma storlek. Sistnämnda belopp har styrelsen hemställt få disponera under budgetåret 1957/58.

Departementschefen har intet att erinra mot att under anslaget för statsbidrag till aktiebolaget Stockholms spårvägar för sagda ändamål beräknas 489 000 kronor.

Till kostnader för demontering av skyddsrum m. m. föreslås en med 1 000 kronor ökad medelsanvisning.

I enlighet med det anförda uppföres anslaget med 690 000 (+ 490 000) kronor.

I detta sammanhang erinras att Kungl. Maj:t den 5 juli 1957 medgivit, att styrelsen under budgetåret 1957/58 finge för utbetalande av statsbidrag till aktiebolaget Stockholms spårvägar för anordnande av vissa fullträffsäkra skyddsrum disponera ett belopp av i runt tal 1 421 000 kronor av den under förevarande anslag för budgetåret 1951/52 för ifrågavarande ändamål upptagna posten.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anført, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 690 000 kronor.

49:o) **Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 191, s. 490 och 491), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförsvarsändamål* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

50:o) **Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 192, s. 491—495) föreslagit riksdagen att till Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 4 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 960 000 kronor.

Civildéforsvarsstyrelsen har föreslagit en höjning av anslaget med 3 503 000 kronor. Enligt departementschefen tillåter emellertid investeringsläget icke ett byggnadsprogram av den omfattning civilförsvarsstyrelsen föreslagit. Medelsanvisningen för nästa budgetår anses sålunda böra begränsas till vad som i stort sett erfordras för färdigställande av redan beslutade byggnadsföretag samt för en viss fortsatt utbyggnad.

I fråga om *s. k. fullträffsäkra ledningscentraler* har medel hittills anvisats för 61 anläggningar. För fem av dessa avser medelsanvisning endast första etappen och erfordras för anläggningarnas färdigställande 2 000 000 kronor. Departementschefen förordar att detta belopp anvisas för nästa budgetår. För första etappens utbyggnad av en berganläggning och en betonganläggning beräknas 800 000 kronor. Härjämte tillstyrkes att 80 000 kronor anvisas för bestridande av äldre anläggningskostnader för visst skyddsrum i Stockholm.

Med hänsyn till reservationerna på anslaget, vilka den 29 juni 1957 uppgick till cirka 47,2 miljoner kronor och av civilförsvarsstyrelsen beräknas till 29,6 miljoner kronor vid innevarande budgetårs utgång, anser departementschefen icke erforderligt att medel nu äskas för täckande av merkostnader för uppkommen höjning av byggnadskostnadsindex.

I enlighet med det anförda skulle till fullträffsäkra ledningscentraler för nästa budgetår böra anvisas 2 880 000 kronor.

För komplettering av äldre *s. k. fullträffsäkra skyddsrum* föreslås anvisande av samma belopp som föregående år eller 750 000 kronor.

För bidrag till ledningscentraler, vilka färdigställt eller påbörjats utan att besked avvaktats, huruvida statsbidrag kunnat påräknas och vilka fyller ett behov även enligt de nya riktlinjerna för civilförsvaret, upptages ett belopp av 300 000 kronor. Vidare beräknas 50 000 kronor för statsbidrag till kompletteringskostnader för tidigare färdigställda normalskyddsrumsanläggningar. Tillhopa anses sålunda för allmänna skyddsrum i normalskyddsrumsutförande böra äskas 350 000 kronor.

För bidrag till vissa kommuner för anordnande av tornobservationsplatser beräknas 47 000 kronor. Vidare beräknas för skyddsanordningar för kommunala tekniska verk 193 000 kronor och för reservkraftverk i ledningscentraler 80 000 kronor. För sistnämnda båda ändamål har medel icke beräknats för innevarande budgetår.

Vid bifall till departementschefens förslag skulle för nästa budgetår böra anvisas sammanlagt 4 300 000 kronor.

I de under punkten 28 nämnda likalydande motionerna I: 176 (av herr *Jacobsson m. fl.*) och II: 199 (av herr *Anderson i Sundsvall m. fl.*) har hemställts, såvitt nu är i fråga, att förevarande anslag uppföres med 3 835 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en minskning med 465 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt innebär, såsom framgår av departementschefens anförande, en begränsning av medelsanvisningen till vad som i stort sett erfordras för färdigställande av redan beslutade byggnadsföretag samt en mindre, fortsatt utbyggnad. Med hänsyn härtill och då civilförvarsutredningen tillstyrkt styrelsens äskanden, avseende en ökning av innevarande budgetårs anslag med cirka 3,5 miljoner kronor, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka yrkandena i motionerna I: 176 och II: 199 om en reducering av det av Kungl. Maj:t äskade beloppet. Utskottet tillstyrker, att anslaget uppföres med 4 300 000 kronor.

I anslutning till uttalanden i propositionen vill utskottet understryka, att nya tornobservationsplatser icke bör tillkomma utan att deras användbarhet och betydelse först klarlägges och att därför statsbidrag för ifrågasvarande ändamål bör utlovas eller tilldelas kommunerna endast efter noggrann prövning.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 176 och II: 199, i vad de berör förevarande anslag, till *Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 4 300 000 kronor.

51:o) **Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 193, s. 495), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

52:o) **Besiktning av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 194, s. 495 och 496), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Besiktning av motorfordon* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

53:o) **Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 195, s. 496), vilket innebär oförändrad medelsanvisning med hänsyn till förefintlig reservation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Brandväsendet

54:o) **Statens brandinspektion: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 196, s. 497 och 498), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 6 200 kronor, varav 3 000 kronor med hänsyn till uppräknig av vissa arvoden och återstoden på grund av 1957 års lönerevision, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

A. Riksbrandinspektören

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	31 400
2. Arvoden åt sakkunniga	32 700
3. Vissa pensionskostnader för sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	10 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 000

B. Länsbrandinspektörerna, länssocksbrandinspektörerna och biträden åt länssocksbrandinspektörerna

Arvoden 115 000

Summa kronor 194 100;

b) till *Statens brandinspektion: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 194 100 kronor.

55:o) **Statens brandinspektion: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 197, s. 499 och 500), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 3 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 73 500 kronor.

56:o) **Statens brandskola: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 198, s. 500—503) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare

fr. o. m. budgetåret 1958/59, dels ock till Statens brandskola: Avlöningar för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 193 400 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 169 300 kronor.

För undervisningen under nästa budgetår beräknar departementschefen ett ökat medelsbehov för avlöning av timlärare med 8 600 kronor. Den maximering av kurskostnaderna, som f. n. är föreskriven, medför vissa olägenheter för skolan. Av vikt är dock att de medel, som anvisas för timlära-
nas avlöande, icke tages i anspråk för andra ändamål. Det föreslås att det framdeles må ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med beslut om antalet kurser vid skolan och det högsta belopp, som för varje kurs må användas till avlöning av timlärare, föreskriva, att uppkommande överskott å en kurs vid behov må användas för täckande av underskott å annan kurs.

För arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter anses böra beräknas 1 900 (+ 600) kronor.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordas att kontoristtjänsten i Ae 9 uppflyttas till kansliskrivartjänst i Ae 10.

Styrelsen har under omkostnadsanslaget hemställt om anvisande av 3 000 kronor för bestridande av arvoden till kompendieförfattare. Bristen på kompendier minskar effektiviteten i utbildningen och bör därför enligt departementschefens mening avhjälpas. Medel för ändamålet anses emellertid böra utgå under förevarande anslag. Departementschefen föreslår, att under icke-ordinarieposten 5 000 (+ 3 300) kronor beräknas för expeditions hjälp vid brandskolans kansli samt för arvoden till kompendieförfattare.

Med hänsyn till det anförda och med beaktande av det ökade medelsbehovet på grund av 1957 års lönerevision bör anslaget uppräknas med 24 100 kronor.

Avlöningsanslaget i dess helhet beräknas till 193 400 kronor.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 14 tillstyrkt Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under För flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslag om uppflyttning av kontoristtjänsten i Ae 9 till kansliskrivartjänst i Ae 10.

För att styrelsen för brandskolan skall erhålla möjlighet att på ett smidigt sätt inom ramen för det sammanlagt beviljade anslaget göra erforderliga om-disponeringar av arvodesbeloppen för timlärare finner utskottet lämpligt, att Kungl. Maj:t föreskriver, att uppkommande överskott å en kurs vid behov må användas för täckande av underskott å annan kurs.

Då utskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brand-skola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	29 800
2. Arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter, <i>förslagsvis</i>	1 900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	150 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	11 000
	Summa kronor 193 400;

b) till *Statens brandskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 193 400 kronor.

57:o) **Statens brandskola: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 199, s. 503 och 504), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens brandskola: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 83 200 kronor.

58:o) **Bidrag till svenska brandskyddsföreningen. Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 200 och 201, s. 504—506), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 anvisa

a) till *Bidrag till svenska brandskyddsföreningen* ett anslag av 2 000 kronor; samt

b) till *Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund* ett anslag av 5 000 kronor.

59:o) **Bidrag till förebyggande och släckning av brand.** Kungl. Maj:t har (punkt 202, s. 506 och 507) föreslagit riksdagen att till Bidrag till förebyggande och släckning av brand för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 665 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Från detta anslag bestrides bl. a. ersättning för deltagande i släckning av skogsbrand. Närmare bestämmelser i ämnet återfinnes i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 343) om ersättning för verksamhet vid brandsläckning m. m. Frågan om grunderna för denna ersättning underställdes riksdagen senast i 1952 års statsverksproposition (XI ht, s. 379 f.). Därvid föreslogs, att Kungl. Maj:t i framtiden skulle äga att utan riksdagens hörande justera ersättningen i huvudsaklig anslutning till skogsarbetarlönerna. Riksdagen

lämnade detta förslag utan erinran men förutsatte, att riksdagen i efterhand skulle erhålla redovisning för vidtagna justeringar av ersättningen.

Med anledning härav erinrar departementschefen, att Kungl. Maj:t genom beslut den 26 april 1957 förordnat om en höjning av ersättningen för deltagande i släckning av skogsbrand från 2 kronor 50 öre till 3 kronor 50 öre för timme.

Anslaget anses för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till förebyggande och släckning av brand* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 665 000 kronor.

60:o) **Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 203, s. 507), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

61:o) **Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer.** Kungl. Maj:t har (punkt 204, s. 508) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 125 000 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1957/58 fanns på anslaget en reservation av 193 104 kronor.

Statsbidrag till uppförande av brandstationer utgår f. n. med $\frac{1}{3}$ av anläggningskostnaden, dock högst 6 000 kronor. Allmänna statsbidragsutredningen har i sitt den 3 december 1956 avgivna betänkande om förenklad statsbidragsgivning till primärkommunernas kapitalutgifter förordnat, att, för den händelse bidragsgivning för uppförande av brandstationer anses böra förekomma även i framtiden, bidraget bestämmes till ett fixerat belopp per brandstation, å vilket byggnadskostnads- och ortsindex bör tillämpas. I häröver avgivna utlåtanden har civilförvarsstyrelsen för sin del rekommenderat en avsevärd höjning av bidragets maximibelopp, medan statskontoret ansett sig icke kunna tillstyrka, att byggnadskostnads- och ortsindex skall tillämpas.

För egen del framhåller departementschefen, att ifrågavarande statsbidrag numera är av så ringa storleksordning i förhållande till de genomsnittliga byggnadskostnaderna för brandstationer, att bidraget för de flesta kommu-

ner torde sakna någon egentlig ekonomisk betydelse. Å andra sidan utgör den granskning av byggnadsritningarna, som sker av civilförsvarsstyrelsen före beviljande av statsbidrag, en viss garanti för en enhetlig och rationell utformning av brandstationerna. Det är departementschefens avsikt att i samband med prövningen av de förslag, som 1954 års brandlagsrevision kan komma att framlägga, till prövning jämväl upptaga frågan om ett slopande av förevarande statsbidrag. I avbidan härpå föreslås, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Diverse

62:o) *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark.*

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 205—209, s. 509 och 510) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1958/59 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 7 942 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* 873 000 kronor;

c) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* 13 234 000 kronor;

d) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond* 2 202 000 kronor;

e) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 15 200 kronor.

63:o) *Statens utlänningskommission: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 210, s. 510 och 511), vilket innebär bibehållande av en extra amanuéstjänst, som inrättats i samband med hjälpkaktionerna för

de ungerska flyktingarna, samt uppräknig av anslaget med 470 000 kronor med hänsyn till förändringar av automatisk natur, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 3 004 000 kronor.

64:o) **Statens utlänningskommission: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 211, s. 512), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 16 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens utlänningskommission: Omkostnader* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 268 000 kronor.

65:o) **Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 212, s. 512 och 513), föreslagit riksdagen att till Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m. för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 125 000 kronor.

Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 1 040 000 kronor. Anslaget är avsett för bestridande av kostnaderna i anledning av Sveriges anslutning till världshälsovårdsorganisationen, ävensom kostnaderna för nämnden för internationella hälsovårdsärenden samt för anordnandet av skandinaviska hälsovårdskurser i Göteborg m. m.

För år 1958 har världshälsovårdsorganisationens ordinarie budget vid världshälsovårdsförsamlingens tionde möte våren 1957 fastställts till 14 769 160 dollars, varav 14 411 160 dollars skulle inbetalas av medlemsstaterna. Till sistnämnda belopp har Sverige att bidra med 206 750 dollars mot 193 500 dollars för 1957. Med nuvarande växelkurser bör för ändamålet beräknas ett belopp om 1 071 000 kronor. Härtill bör liksom för innevarande budgetår läggas omkring 5 000 kronor för bestridande av kostnaderna för resor och mistad lön åt svenska representanter vid världshälsovårdsorganisationens tolfte möte år 1959 samt vid sammanträden med organisationens regionala kommittéer och övriga organ eller eljest i organisationens regi.

För nämnden för internationella hälsovårdsärenden anses böra beräknas (19 000 + 600) 19 600 kronor.

Med bidrag från världshälsovårdsorganisationen och de nordiska länderna har de senaste åren i Göteborg anordnats kurser för högre hälsovårdsutbildning. Då bidragen från världshälsovårdsorganisationen successivt minskats, har bidragen från de nordiska länderna måst ökas i motsvarande grad. Med hänsyn till önskvärdheten av ett permanent organ för ledningen av kursverksamheten har åtgärder vidtagits i syfte att skapa

en nordisk samarbetskommitté för anordnande av ifrågavarande kurser. För 1958 planeras en nordisk ämbetsläkarkurs och en kurs för sanitär-ingenjörer. Sveriges andel i kostnaderna för dessa kurser, vilka förutsättes få oförändrad omfattning, och utgifter för samarbetskommittén beräknas komma att uppgå till sammanlagt omkring 26 000 kronor.

Vissa kostnader för Sveriges deltagande i nordiska metodikkommittén för livsmedel liksom sådana kostnader för av världshälsovårdsorganisationen här anordnade kurser, som skäligen bör bestridas av Sverige, föreslås efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall få bestridas från förevarande anslag.

Med hänsyn till det anförda anses anslaget böra uppföras med avrundat 1 125 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 125 000 kronor.

66:o) **Vissa kostnader för internationellt hälsovårdsarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 213, s. 513 och 514), hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för internationellt hälsovårdsarbete* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

67:o) **Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea.** Kungl. Maj:t har (punkt 214, s. 514), föreslagit riksdagen att till Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 600 000 kronor.

Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

Kostnaderna för Sveriges del under den till fem år beräknade egentliga driftperioden har uppskattats till 2 600 000 kronor per år (se prop. nr 202/1954). Enligt uppgifter, som under hand kommit departementschefen till handa, beräknas den egentliga driftperioden taga sin början tidigast omkring den 1 juli 1958. Då för innevarande budgetår för ändamålet redan anvisats 1 000 000 kronor, anses för budgetåret 1958/59 böra anvisas 1 600 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 600 000 kronor.

68:o) **Resestipendier.** Kungl. Maj:t har (punkt 216, s. 514 och 515) föreslagit riksdagen att till Resestipendier för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 10 000 kronor.

Från förevarande anslag utgår f. n. resestipendier till psykiater för studier i utlandet av frågor, som berör deras verksamhetsområden. I nuvarande läge på mentalsjukvårdens område framstår det som synnerligen önskvärt, att även annan personal, som verkar inom landets mentalsjukvård, än läkare beredes möjlighet att bedriva studier i utlandet. Departementschefen förordar därför, att jämväl utgifter för stipendier åt sådan personal fr. o. m. nästa budgetår får bestridas från ifrågavarande anslag. Vid bifall härtill anses anslaget för nästa budgetår böra uppräknas med 5 000 till 15 000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Resestipendier* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

69:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 217, s. 515 och 516), innebärande en med 400 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor.

70:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 218, s. 516), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 105 000 kronor.

71:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 219, s. 516), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

72:o) **Bidrag till internationell skärmbildskongress.** Kungl. Maj:t har (punkt 220, s. 516—518) föreslagit riksdagen att till Bidrag till internationell skärmbildskongress för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

Något anslag för ifrågavarande ändamål finns ej uppfört i gällande riksstat.

Den tredje internationella skärmbildskongressen skall på föranstaltande av The International Society of Radiophotography i samråd med The International Union against Tuberculosis avhållas i Stockholm den 21—23 augusti 1958. I kongressen väntas läkare, tekniker och andra experter på området från hela världen komma att delta.

Skärmbildsundersökningarna spelar en viktig roll i den förebyggande vården icke endast för upptäckande i tid av lungtuberkulos utan även för tidig diagnos av vissa andra sjukdomar. Föregående skärmbildskongresser har givit värdefulla resultat ur både vetenskaplig och praktisk organisatorisk synpunkt. Vid nästkommande kongress väntas utbyte av kunskaper och erfarenheter kunna ske till gagn för den medicinska forskningen och tillämpningen därav. Särskilt betydelsefullt anses det vara, att frågan om skärmbildsundersökningens strålverkan skall upptagas till behandling.

Med hänsyn till det anförda anser sig departementschefen böra tillstyrka, att bidrag av statsmedel får utgå till kostnaderna för kongressen. Bidraget anses böra begränsas till högst 80 000 kronor.

Utskottet vill inte motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Bidrag till internationell skärmbildskongress* för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

Stockholm den 18 februari 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Ohlon, Ivar Johansson, Einar Persson, Birger Andersson, Thun, Pålsson, Bergman, Holmqvist, Sundelin, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Ragnar Bergh och Jacobsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Thapper, Ståhl, Jansson i Kalix, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Nilsson i Göingegården, Cassel, Mellqvist, Gustafsson i Skellefteå och fru Sjövall.

Reservationer

1) vid *punkten 28* (Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.) av herrar

Ohlon, Sundelin, Jacobsson, Malmborg, Ståhl, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 176 och II: 199 om lägre anslag och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande, som börjar på s. 31 med »Utskottet vill» och slutar på s. 32 med »förevarande anslag», bort ha följande lydelse:

»Sedan vissa polisdistrikt befriats från en stor del av sina bestyr med passkontroll, anser utskottet i likhet med motionärerna, att den ökade belastning, som kunnat förmärkas på anslaget, bör kunna inrymmas inom ramen för den uppräknig, som skett för innevarande budgetår. Utskottet tillstyrker därför, att anslaget, i enlighet med vad i motionerna I: 176 och II: 199 förordats, uppföres med 700 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 176 och II: 199, såvitt nu är i fråga, till *Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.»

2) vid *punkten 37* (Civilförvarsstyrelsen: Avlöningar) av herrar *Ohlon, Sundelin, Ragnar Bergh, Jacobsson, Skoglund* i Doverstorp, *Malmborg, Thapper, Ståhl*, fröken *Elmén*, herrar *Nilsson* i Göingegården, *Cassel* och *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 176 och II: 199 om lägre anslag och att därför

dels det avsnitt i utskottets yttrande, som börjar på s. 39 med »Såsom framgår» och slutar på s. 40 med »ifrågavarande ändamål», bort ha följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt innebär bl. a. höjning av anslaget med dels 48 400 kronor för beredande av extra ordinarie anställning för sex befattningshavare inom styrelsen, dels 98 568 kronor för ersättning till av styrelsen anlitade sakkunniga i bl. a. utrymningsplanering och sambandstjänst. I motionerna I: 176 och II: 199 har förordats, att extraordinarie sättningen av nämnda tjänster får anstå tills vidare samt att den föreslagna sakkunnigutredningen rörande civilförsvarets sambandstjänst uppskjutes. Utskottet anser i likhet med motionärerna, att i nuvarande läge endast absolut nödvändiga ändringar bör vidtagas i styrelsens organisation och tillstyrker därför bifall till motionerna, såvitt de berör förevarande anslag.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 176 och II: 199, i vad de berör förevarande anslag, ävensom med avslag å motionen
II: 308

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ur personalförteckningen för civilförsvarsstyrelsen avföra en kontorsbiträdestjänst i Ao 5;

b) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1958/59:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	569 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	58 500
3. Vissa pensionskostnader, <i>förslagsvis</i>	5 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 197 860
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	222 740
	Summa kronor 2 053 600;

c) till *Civilförsvarsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 2 053 600 kronor.»

3) vid *punkten 41* (Utbildnings- och övningsverksamhet) av herrar *Ohlon, Sundelin, Jacobsson, Malmborg, Ståhl*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 176 och II: 199 om lägre anslag och att därför

dels det avsnitt i utskottets utlåtande, som börjar på s. 42 med »I sistnämnda» och slutar på s. 43 med »denna fråga», bort ha följande lydelse:

»Frågan om civilbefolkningens skydd under krig har kommit i ett nytt läge på grund av den tekniska utvecklingen på krigföringens område. Civilförvarsutbildningens organisation och karaktär är också under omprövning. Under pågående utredningsarbete har utbildningsverksamheten visserligen begränsats, men enligt utskottets mening bör verksamheten ytterligare kunna reduceras under kommande budgetår. Utskottet anser i likhet med motionärerna, att organisationen med biträdande länsinstruktörer bör helt avvecklas med ingången av budgetåret 1958/59 samt att utbildnings- och övningsverksamheten i övrigt bör inskränkas så mycket, att medelsanvisningen kan begränsas till 3 miljoner kronor. Utskottet tillstyrker sålunda motionerna I: 176 och II: 199, i vad de berör förevarande anslag. Vid bifall till utskottets förslag bör det ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om medlens disposition.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må

a) i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört rörande förbud för myndigheterna att utan

medgivande överskrida dem tilldelade belopp av förevarande anslag;

b) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 176 och II: 199, såvitt nu är i fråga, till *Utbildnings- och övningsverksamhet* för budgetåret 1958/59 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.»

4) vid *punkten 50* (Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.) av herrar *Ohlön, Sundelin, Jacobsson, Malmborg, Thapper, Ståhl*, fröken *Elmén* och herr *Gustafsson* i Skellefteå, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka yrkandet i motionerna I: 176 och II: 199 om lägre anslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt innefattar bl. a. kompletteringsarbeten för tio s. k. fullträffsäkra skyddsrum till en kostnad av 750 000 kronor samt komplettering av allmänna normalskyddsrum för 50 000 kronor. Utskottet anser, att den föreslagna medelsanvisningen med hänsyn till budgetläget bör begränsas, och ansluter sig till motionärernas uppfattning att för nu nämnda ändamål bör anvisas sammanlagt 375 000 kronor, främst avsett för de fullträffsäkra skyddsrummen.

Civilt försvarsutredningen framhåller i sitt utlåtande över civilförsvarsstyrelsens äskanden, att tillkomsten av ytterligare tornobservationsplatser bör föregås av noggranna överväganden rörande dessa anläggningars användbarhet. Detta talar enligt utskottets mening för en återhållsamhet beträffande dylika anläggningar. Verksamheten torde därför böra begränsas till underhåll av redan befintliga sådana. Utskottet föreslår, i anslutning till yrkandena i motionerna I: 176 och II: 199, att för ändamålet beräknas 7 000 kronor.

Av det anförda framgår, att utskottet tillstyrker förslaget i nyssnämnda motioner, att anslaget uppföres med 3 835 000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en minskning med 465 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 176 och II: 199, i vad de berör förevarande anslag, till *Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.* för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 3 835 000 kronor.»